

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vln. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln; osmrtnice, zahvale, poslanke, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vln; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 9.—. Mali oglasi po 8 vln. Beseda, najmanj pa 60 vln. Oglase sprejema uredniški oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi listu. Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. — Uprava in uredniški oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštahranilni račun št. 841.892. Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vlnarjev.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 6. (Kor.) Uradno se razglasi: Ob izlazu Plave so se bili nadaljevali tudi večer. Na južnem krilu tamkajšnje postojanke nas je potisnil sovražnik proti glavnemu rokvu. Na be- neški gorski fronti je bilo večer je obojestransko topovsko streljanje. Danes jutraj so izvršili Ita- lijani v ozemlju Solarola in pri Asiagu nove sr- dite sunki, ki so bili povsod odbiti.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 6. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zaprado bojišče. — Armada kraljeviča Rupprehta: Ponovni napad na potkusi sovražnika zapadno Langemarcka so se izjalovili. V bojem odesku južno Somme je bilo topovsko delovanje čez dan povečano. Zvečer je ožvele tudi na ostali fronti armadne skupine. — Armada nemškega cesarjeviča: Med Alsno in Marno in jugozapad- no Polzde od časa do časa zvišano bojno delo- vanje. Obsejni sukni sovražnika proti odseku Chateau-Thierry odbiti. Polzvedovalni boji v Sam- panji. — Četnik Bolle je izvojeval 20. letalsko zmago.

BEROLIN, 6. (Kor.) Večerno poročilo: Kraljevi boji zapadno Chateau Thierry. Prvi generalni kvartiristolet pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 4. (Kor.) Severno Bitolia od časa do časa srđito obojestransko topovsko delovanje. Južno Hume in zapadno Alčak Mahle je naša ar- tiljerija uspešno obstreljevala sovražne postojan- ke in zažgala več sovražnih municijskih skladišč. Zapadno Vardarja so vdrle naše napadale čete v sovražne järke in se vrnilo z več ujetimi Fran- cozi. Vzhodno Vardarja in pri Dojranu živahno obojestransko topovsko delovanje. Neko sovražno letalsko brodoge je vrglo na našo vojaško bo- nišnico pri Petriču 22 bomb in to kljub daleč vid- nemu predpisnemu znamenju.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

5. julija. — Ob dolnji Piavi je bil odbit srđit letalski napad sovražnika; uničili smo nova od- porna sredstva napadnika. Pri prodiranju ju- gozhodno Chiese nove in severno Cave zueherne smo vidno napredovali. Ujeti 419 moč, uplenili smo baterijo šestih havbic po 150 mm in mnogo strojnico. Severovzhodno Grappe so vdrli naši od- delki po topovskih pripravah v sovražne järke ob gorjem delu doline Calcino; sovražnik je odgo- varjal s srđitim ognjem lastnih baterij in je iz- vršil močne protinapade, ki so dovedli do bojev iz bližine, ne da bi nam zamogli iztrgati osvojit- ve, ki smo si jih priborili pri Saltonu; ujeti smo okoli 30 moč, med njimi 5 oficirjev in uplenili 6 strojnico. Na asijski planoti smo odbili dva pro- tinapada na Monte Cornu in prizadejali nasprotniku težke izgube. Neki angleški oddelček je preseneti- li in uničil sovražno stražo pri Canovi. V zadnjih dneh smo sestrelili 10 letal in 3 privozne balone.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 6. (Kor.) Eden naših v Sredozem- skem morju operirajočih podvodnikov je potopil iz močno zavarovanega voda 4 dragocene parni- ke, približno 15.000 ton. Peti parnik je bil teko- poškodovan, vendar pa je najbrže zamogel dose- či bližnje pristanišče.

Iz Velike Rusije.

UMOR NEMŠKEGA POSLANIKA V RUSIJ.

BEROLIN, 6. (Kor.) Wolffov urad poroča: Da- nes dopoldne sta zaprosila dva gospoda cesarske- ga poslanika v Moskvi za razgovor, ki lina je bil dovoljen od grofa Mirbacha v navzočnosti lega- cijskega svetnika Riezlerja in nekoga v sobi nav- zočnega nemškega oficirja. Oba neznanca sta po- tegnila samokres in ustrelila na cesarskega nem- škega poslanika, ki je bil na glavi lahko ranjen. Še predno ju je bilo mogoče nato prijeti, sta vrgla oba neznanca še par ročnih granat in se rešila s skokom skozi okno na cesto. Grof Mirbach, ki je bil težko ranjen, je, ne da bi prišel k zavesti, kma- ltu nato umrl. Oba druga gospoda nista bila ranle- na. Takoj po naznanitvi tega zločina sta prispela komisarja za zunanje stvari Čičerina in Karahan na nemško poslanstvo in izrekli ogorčenje sovjets- ke vlade nad zločinskim dogodkom. Zaolžbo se dosedaj ni posreželo, da bi bila zločinca aretirana. Dosedanji uspeh takojšnje preiskave upraviču- je sumnja, da gre za agente, ki so bili v službi entente.

Rusija v nemških vodah.

HAAG, 6. (Izv.) V nevtralnih diplomatskih krogi- h prevladuje mnenje, da se po Rusiji pojavlja povsod odpor proti vmešavanju entente. Rusija upa, da dobi v Nemčiji večje posojilo.

Konec češko-slovaškega upora.

KOPENHAGEN, 6. (Izv.) »Pravda« poroča, da je intimus prof. Masaryka, Prokop Vach, pripo-

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

V finem ozval njenega lica so sijale veliko temnomodre oči z žalostnim, srmežljivim pogle- dom in dolgiimi trepalnicami. Izredno polni, tem- noplavi lasje so obrobili s svinčnatimi kodrci- lahno zardela lica skoraj izdelane lepote. Mala roka, ki se je lahno opirala na rob lože, je bila kakor roka osemljetnega otroka in vsa ta ljubka- polava je imela na sebi nekaj deviškega, angel- skega. Zelo preprosta, elegantna obleka je še povečala dražest neznanke. V plavih laseh ni imela drugega naklita kot belo vtrnico na desni strani, po španskem običaju. Bledomodra obleka ji je segala vse do vratu. En sam demant se je lesketal na zaponki, a ta demant je bil gotovo vreden petstisoč tolarjev.

Neznanka je potemtakem imela vso pravico do

ročal voditelju čeških upornikov, naj ustavijo so- vražnost in dosežejo sporazum z boljševiki.

Lenin o položaju na Ruskem.

STOCKHOLM, 5. (Kor.) »Politiken« objavlja razgovor z Leninom, ki je izjavil, da položaj ni samo v Rusiji nevaren. Anarhija je sad štiriletnih vojne in ne boljševikov. Mir je bil potreben. Opo- zicija proti boljševiški stranki se je pomirila. Že- tev je mnogo obetajoča, industrija v razvoju in vodstvo prevzema delavci sami. Glavde Čeho- Slovakov je Lenin prepričan, da bodo položoma premagani.

Iz murmanske gubernije.

MOSKVA, 5. (Kor.) Sovjet ljudskih komisarjev je izdal sledeči razglas: Predsednik sovjeto- murmanskega ozemlja Jurjev, ki je prešel v ta- bor angleško-francoskih imperijalistov in se je udeležil sovražnih dejanj proti sovjetski republi- ki, je proglašen za sovražnika in je izven zakona. Kakor poroča časopisje, je proglašeno v Arhan- gelsku obsečno stanje.

BEROLIN, 6. (Kor.) »Tägliche Rundschau« pi- še h konfliktu na murmanski obali: Dogodkom ob obali Ledenege morja moramo posvečati posebno pozornost, ker imajo namen, da ogrožajo mir na vzhodu in ustvarijo za Anglijo drugi Calais ali Solun.

Uralaska železnica očistena protirevolucionarjev.

MOSKVA, 4. (Kor.) Zapadno-uralaska železnica je očistena protirevolucionarjev.

Z rusko-finske meje.

KOPENHAGEN, 5. (Kor.) Tukajšnje finsko po- slanstvo izjavlja kategorično, da so vesti o po- ročilih prevažanja finskih čet na murmansko oba- lo in v rusko Karelijo kakor tudi vesti o izgonu angleških podanikov iz Finske popolnoma neres- nične.

Vpoklicili na Finskem.

STOCKHOLM, 5. (Kor.) Iz Helsinkfors se po- roča, da je senatni sklep glede vpoklica že opro- čenih letnikov 1892—1896 posledica nemirnega položaja na severu.

VRHOVNI VOJNI SVET ENTENTE.

PARIZ, 5. (Kor.) Vrhovni vojni svet je ravno- kar imel svojo sedmo konferenco. Tretje se- zborovanje so se udeležili: kanadski ministrski predsednik Borden, avstralski ministrski predse- dni Hughes, ministrski predsednik Nove Zelan- dije Masey, ministrski predsednik Nove Fundla- dije Lloyd in več drugih ministrov dominijev an- gleške države. Predstavil jih je vojnemu svetu Lloyd George. Imenom vrhovnega vojnega sveta sta izrazila ministrska predsednika Clemenceau in Orlando zastopnikom dominijev zahvalo zvez- nih narodov za sijajne čine čet velikih angleških kolonij na bojišču. Vrhovni vojni svet je preštu- diral nato sedanjí položaj v vseh vidikih in sicer ob sodelovanju generala Focha in drugih vojaških svetovalcev. Sprejeti so bili važni sklepi. Med navzočimi so bili tudi: zunanja ministra Sonnino in Pichon, državni tajnik za zunanje stvari Bal- four, blokadni minister lord Milner, general Foch, sir Henry Wilson, maršal Haig, general Per- shing, belgijski gm. Guillaum in stalni vojaški za- stopniki zaveznikov v Versaillesu.

Japonska in entente.

NEWYORK, 5. (Kor.) Reuter poroča: Japo- nski veleposlanik baron Ishii je imel v Fairhavenu govor, v katerem je obljubil, da bo Japonska prispevala svoj delež v vojni na način, ki bo po njenem mnenju se najboljši. Označil je vesti o možnosti zopetnega zblizanja Nemčije in Japo- nke za nemško intrigo. Veleposlanik je sporočil nato sledečo poslanico japonskega naroda narodu Združenih držav. Mi Vam zaupamo in Vas ljubi- mo. Ako dovolite, bomo vsa došla leta stali v lo- jalnem in dobrem tovarištvu na Vaši strani.

RAJHSTAG.

BEROLIN, 5. (Kor.) Pri tretjem čitanju morna- riškega proračuna je opozarjal posl. Pilger (cen- trum) na izjave francoskega državnega podtajni- ka, češ da ste uničili 2/3 nemških podvodnikov in da bo potopljenih dvakrat toliko podvodnikov, kolikor jih zamore zgraditi Nemčija. Državni taj- nik mornariškega urada pl. Capelle je izjavil, da so ti podatki napačni. Istotako nepravilna je pred kratkim podana izjava angleškega mornariškega ministra, da je bilo od letošnjega januarja potop- ljenih več podvodnikov, kakor se jih zamore zgraditi. Res je nasprotno. (Čujte, čujte!). Naše podvodniško orožje, je nadaljeval državni tajnik, kar se tiče števila narašča. Za presojanje vojaš- kega uspeha podvodniške vojne so najzanesljivej- še misli uradne objave admiralnega štaba o po- topitvah. Ako je še sedal, ki je uničenih že 18 milijonov ton, ki so bile sovražniku na razpolago, naznanjenih vsak dan 4—5 ladij potopljenih, je to najboljše jamstvo, da učinkovanje podvodniške vojne ni ponehalo. Dne 7. majnika je rekel pred- sednik plovbenega odbora ameriških trgovinskih zbornic, da se opirajo vsi podatki v časopisih o poročilih potopitev na upe in sanje. Državni taj- nik je nato nadaljeval: Vsak dan potopimo 4—5

pozornosti in občudovanja navzočih; nepričako- van dogodek pa je le še povečal radovednost in navdušenje občinstva.

V meddelanju je namreč prišel v neznančno lo- zo komornik vojvodinje Berry in je izpregovoril nekoliko besedi z njenim spremljevalcem. Letš se je priklonil, ponudil dami roko in jo popeljal v vojvodinjo ložo. Vojvodinja je sprejela ne- znanko zelo prijazno in izpregovorila nekoliko besedi tudi z njenim spremljevalcem. Letš je bil lep starec kakih sedemdesetih let, še svež in čil ter je v karakterističnih potezih svojega nekam strogega obraza kot v vsem svojem vedenju ka- zal velikega gospoda. Na njegovem črnem fraku se je poleg kričva sv. Ludovika lesketala komtur- ska zvezda reda častne legije.

— Kdo je ta gospod? — je vprašal Raphael barona.

— Ne vem; po videzu ga poznam, imena pa ne vem.

— Ali je morda soprog onega dražestnega bitja?

— Soprog ali pa oče.

večjih ladij z dragocenim blagom, kakor strel- vom, četami, surovinami in živili. Z vsakim ame- riškim vojakom, ki stopi na evropska tla, raste potreba ladij enkratno za 6 ton na osebo, da se- lista prepelje v Evropo in tralno za 3 tone na gla- vo, da se oskrbuje. Sovražno časopisje naglaša na vse mogoče načine, da je podvodniška vojna le še nekaka nadležnost. Samozavestni govori nasprotnika pa naj nas nikar ne motijo. Seveda mora tudi rezultat podvodniške vojne postati en- krat manjši, ako pojema pomorski promet. Toda na končnem uspehu to istotako ne more niti iz- premeniti, kakor okoliščina, da so pod posebno ugodnimi okoliščinami mimogrede kedaj izgube povodnikov večje, kakor običajno. Trdna volja v zmago, ki vodi naš narod na zapadu od zmage do zmage, živi tudi v mornarici in bo tudi podvod- niška vojna dosegla svoj cilj. (Živahno odobrava- nje). Mornariški proračun je bil nato, razven dveh malih postavk, sprejet v tretjem čitanju.

Tržaški namestnik v posební avdijenci.

DUNAJ, 5. (Kor.) Cesar je sprejel danes trža- ško-primoskega namestnika, barona Fries-Skene, v posebni avdijenci.

DUNAJ, 6. (Izv.) Minister za javna dela, baron Homann, se je podal danes zvečer v spremstvu sekijskega načelnika in Trst. Njegovo potovanje je v zvezi z obnovitveno akcijo na Goriškem. Iz istega vzroka je bil tudi namestnik baron Fries- Skene sprejet od cesarja v posebni avdijenci. Zato je poročilo »Wiener Journala«, da je baron Fries-Skene določen za naslednika notranjemu ministru baronu Gayerju, neresnično.

Deputacija nemških poslancev pri vojnem ministru radi dogodkov ob Plavi.

DUNAJ, 5. (Kor.) Korespondenca Austria po- roča: Pri vojnem ministru se je zgledalo odpo- slanstvo kršćansko-socialne zveze in nemških nacionalcev, ki je zahtevalo pojasnila o dogodkih na jugozapadni fronti. Vojni minister je podal v dvehurnem govoru obsežno pojasnilo o vseh točkah vprašanja. Poročila vojnega ministra so, glasom izjav deputacije, vplivala pomirjevalno in pojasnjevalno.

Posl. dr. Concl odstavljen kot namestnik tirolske- ga deželnega glavarja.

INOMOST, 5. (Kor.) Cesar je s sklepom 22. ju- njia dež. posl. dr. Henrika Conclja odpustil z urada prvega namestnika deželnega glavarja na Tirolskem.

DUNAJ, 6. (Izv.) Nastop proti dr. Conclju je iz- zval v parlamentarnih krogih največje zažudenje in sicer iz treh vzrokov: 1. Ker je bil dr. Concl odstavljen le na željo nemških poslancev Tirolske in 2. radi njegovega političnega mišljenja in nje- gove udeležbe na praških slavnostih in 3. ker je to prvi slučaj te vrste, da je bil od cesarja ime- novani deželni funkcionar odstavljen, še predno je potekla zakonita doba deželnega zbora. Tirolski deželni zbor je bil izvoljen namreč spomladi 1914 in poteče torej njegova doba šele spomladi 1920.

Pogajanja Nemcev s Poljaki.

DUNAJ, 6. (Izv.) Načelnik kluba nemško-na- cijonalnih poslancev, dr. Waldner, prične v par- dneih zopet pogajanja s Poljaki.

Ogrski ministrski svet.

BUDIMPESTA, 6. (Kor.) Danes dopoldne se je vršil pod predsedstvom ministrskega predse- dnika dr. Wekerleja ministrski svet.

Rane in leki!

Sedanja vojna je prinesla mnogo presenečenj in marsikatero razočaranje — smo rekli v članku »Quo vadis Austria?« To je resnica, ki je danes pač ne bo hotel tajiti nikdo. Presenečenja, kruta presenečenja doživljajo na vseh straneh, v vseh državah. Strašne, porazne posledice teh presene- čenj zadevajo ne le vojskujoče, ampak tudi ne- vtralne države — vse človeštvo. Na vseh, ki so zapleteni v ta vrtnec, v to katastrofalno viro, se uresničuje tisti znani pregovor: ve se, kako in kje se začneja, ne ve se pa, kako in kdaj kon- ča. Kdo je računal n. pr. na tako dolgo trajanje vojne? Danes moramo priznavati vsi, da nismo imeli niti najbljedje ideje: kaj je to — »moderna« vojna z vseh sredstvi vojne tehnike! Danes vidimo presenečenja z grozo, da čim moderner je vojna, tem — nemodernejša je. Vsem skupaj se nam niti sanjalo ni, kakne posledice prinese ta strašni požar za države, za človeštvo. Kdo je mogel le slutiti, da bo vojna trajala cela štiri leta in da po četrtem letu ostane nje konec še vedno v nedogledni daljavi? Kdo je mogel slutiti, da ta svetovna katastrofa zadobi take dimenzije, da zajme v svoj vrtnec vso Evropo in da pritegne tudi države onkraj Oceana, v drugih delih sveta? Kdo si je mogel le sanjati veličino žrtve na clo- veškem življenju, ki jih je že pogotnila ta vojna? Kdo strašna opustošenja na materijalni blaginji in kulturnih imetih? Kdo je mogel slutiti grozovitost sovražstva, ki je razdvajalo kulturne narode in je porušilo in uničilo, toliko sadov njihovega snovanja dolgih časov? Posledice te vojne so ta-

— Skoraj je premlada, da bi mogla biti njegova sopraga.

— Res je, toda mlado dekle bi ne nosilo demantov.

— Ali ne bi mogla biti njegova ljubimka?

— Ali se ti blede, — je dejal baron in sko- mizgnil z ramani; — ali ne opovrgava tvojeга mnenja navzočemo dame v loži vojvodinje Berry?

— Seveda, — je zajecel Raphael.

— Drugkrat premisli, preden govoriš sinko moji, — je dostavil gospod de Maubert. — Tak- šna našva pripomba, kakor ti je ušla pravkar, bi ti mogla zelo škodovati, in kdor bi te slišal, bi se povpraševal po vsej pravici, kje si neki živel doslej.

Raphael je osramočen povsli glavo.

Predstava se je končala in množica se je gnet- la proti izhodu.

Baron in Raphael sta namenoma prva zapustila svoj prostor, da bi dobila pri izhodu dober pro- stor za opazovanje.

ko strašne za vse države in vse narode, da se- nam zdi kakor da je sanjamu strašne sanje.

In, kar je najhuje, najstrašneje: tudi danes, po- štirih letih tega klanja, tega divjanja, tega medse- bojnega uničevanja, ni nikler nobenega znaka, da bi bil pogled na ta opustošenja, na reke prelite krvi, na žrtve, ki jih morajo doprinosati vsi, strelani narode, ublažiti sovražno in vzbuđil iz- poznanje, da tako ne sme dalje, da od tega, da si narodi provzročajo drug drugemu tolike nesreče, tolikoga zla in gorja, nima pričakovati koristi ni- koder, marveč da je krvavo zadeta njihova skup- nost: njihov gospodarski in kulturni napredek! Nikjer ni znaka, da bi se pri onih, ki odločajo, oživljalo spoznanje, da morejo rešiti človeštvo njegove imetke in ustvariti pogoje za zdravljenje ran, ki so si jih narodi medsebojno prizadejali v strašni zmoti, le s tem, da sklenemo mir na podla- gi sporazuma, mir, ki ne ostavi pri gobenem rane grenkosti in trpkosti, ki bi jo občutili kot — pre- maganecl.

Koliko žalostnih presenečenj, koliko in kolikih tragedij je prinesla ta svetovna vojna nad člove- štvom! Ali, prinesla je narodom tudi odrešilno bla- govestje, novih idej, novih smernic, kako, na ka- likih principih in podlagah naj si urede svoje me- dsebojno življenje, ako hočejo, da se nikdar več ne povrne in ne pride nanje taka tragedija, toli- ko gorlj.

Rusija poražena. Mogočna ruska država leži razbita v ruševinah. Ne povrne se nikdar več v dosedanjih državnih oblikah. Ali ravno iz teh ruševin, iz te ruske tragedije, ki je cel po nje- gigantnosti ni vrstnice v zgodovini, le vznikla na- da v prepod in življenju narodov in držav: pri- šel je narodom pouk, kako naj si urede življenje, kako ne smejo biti več, kako morajo postati, da bodo živeli v svobodi in miru, da se bodo mogli razvijati neovirani od nikogar, da bodo mogli ži- vjeti svoje življenje na svoji zemlji, ne da bi lili sosed zavidal na tem, ne da bi se čutil ogrožene- ga po njihovi sreči in njihovem napredku. Kajli, le svobodni narodi morejo sklopiti iskrena in trajna bratstva in združevati se za skupno delo! Le svobodni narodi se morejo združevati v har- monično skupnost, ki naj bo vir blagoslova za vse.

Iz ruskih ruševin je vznikla velika ideja, ki naj- da podlago za srečnoosno razmerje med narodi različnih držav in med narodi v eni in isti državi. Vkljub, ali resničneje rečeno: ravno vsled kata- strofe, ki je zrušila veliko rusko državo, je ruski narod izvršil veliko poslanstvo: poslal je med narode princip samodoločbe! Pokazal je narodom zadravilo, ki edino more izlečiti rane, zasekane po tej vojni.

Edino le na principu samodoločbe narodov je možno srečno urediti življenje narodov in njho- vo medsebojno razmerje v naši državi. Le tedaj, če bo vsak narod sam določal svoje usode, če bo sam urejal svoje življenje, če bo odpravil- na možnost, da bi kak drug narod iz nelepih na- menov grozilno posegal v njegove interese in ga mogel ovirati v njegovem razvoju, ali ga celo ogrožati v njegovem obstanku, če bodo s tem odpravljani tudi povodi za medsebojno trvenje, če bo vsak narod svoboden gospodar na svojem ozemlju: šele tedaj pride mir med narode in bo dana možnost za plemenito tekmovalno na kul- turnem in gospodarskem snovanju na korist vseh! Šele tedaj bo rešen dozdevno nerešljivi avstrijski problem, pride prepoved in pomlajenje v to dr- žavo.

V tem smislu je razumeti vsiklik dra. Uroša De- snice v »Novi Dobi«, da blagoslovila to volno! Povspešila je, kar ne bi bilo prišlo morda še pol- stoletja. Princip samodoločbe narodov je oživ- len in je na zmogoslavnem pohodu. Ne bodo ga mogli več dolgo odklanjati tudi v naši državi no- ben Seidlerji in priti mora državnik, ki zapise v svojem programu: v tem znamenju, v znamenju samodoločbe narodov, hočem izvojevati najlepšo zmago: podeliti državi in narodom — blagoslov mirnega življenja!

Iz Zagreba.

2. julija 1918.

»Hrvatska Rijec« — pod svojimi novimi go- spodarji — piše na široko o splošnem narodnem delu in koncentraciji narodnih vrst, in deli lek- cije na desno in levo, v prvi vrsti Starčevićan- cem. Ni na nas, da bi branili te poslednje; ali nevaležni bi bili, ako bi pozabili vse tiste velike in neprecenljive zasluge, ki jih ima ta stranka za našo stvar.

Koalicija očita Starčevićancem neskladnost v narodnih vprašanjih. Ali, za božjo voljo, ali je to ista koalicija, ki si v svojem listu ne upa niti omeniti Slovencev, da ne bi se Madjari domislili, da je tudi ona za Jugoslavijo, ki bi obsegala tudi slovenske dežele. Res je, Starčevićanci imajo ne- ke svoje posebne želje glede na hrvatsko državno kontinuiteto. Vendar pa: ali je, ali ni Starčevi- čancem glavni cilj: svoboda in ujedinjena drža- va S. H. S.? Šteer treba naglašati, da Starče- vičanci — kjer-koli je to potrebno — gredo v svoji evoluciji še dalje. A kje in kdaj si je upala

Stari gospod in mlada-dama sta prišla mmo- njiju in stopila v lep odprt voz z dvema beloc- ma, ki je izginil potem v neki palači faubourga St. Honoré.

Gospod de Maubert je poslal svojega slugo po- izvedovat, in vrnil se je z vestjo, da sta kočija in palača last starega vojvode Latour du Pic, ki ima na leto šeststotisoč liver dohodkov in se je pred nekoliko meseci poročil s onp dražestno damo.

Raphael na potu proti domu ni izpregovoril niti besedice.

— Vse gre dobro, — si je mislil baron, ko se je poslovil od vikonta; — vse gre dobro, in čas prihaja.

Raphael se je takol, ko je prišel domov, vlegel v posteljo, toda minilo je več ur, preden je mo- gel zaspati. Ko so se mu končno zaprie utrujene veke, je gledal v svojih sanjah ljubko deviško poljavo šestnajstletne vojvodinje s plavimi lasmi in modrimi očmi.

(Dolje.)

koalicija reči, da se tudi ona bori za to in tako državo?

Da: tudi oni naglašajo edinstvo Srbov in Hrva- tov in na to svoje naglasanje so sklicujejo vedna. Toda, ali so ta gospoda prespaš vsa zadnja štiri leta, da ne vedo, kako je šel naš program za ko- rak dalje? Gospoda se hvalijo, kako radikálni so bili v Pešti ter šepetajo po Zagrebu (da si dajo- livo večjo važnost), kaj vse llin ponujajo Madjari in v kar bi koalicija privolila; mi pa vemo, kako malo je eno in drugo. Znamo nadalje, da niti ko- alicija, niti Madjari ne rešijo jugoslovanskega vprašanja in nam ni prav nič za kako prehodno reševanje. Ni pa v redu, da koalicija deli vsako- mur fekcije. Šteer pa naj le dalje tira svojo opu- tunistično politiko, ko že ne more biti brez nje, ali naj manje govori o korajži, ker ta in koalicija ne spadate skupaj.

V hrvatskem saboru se nadalje iznašajo nespo- dobnosti, ki jih ugania madjarska soldateska v Zagrebu in drugod po Hrvatskem. Tako so te dni ob 3 jutraj udili tudi v hišo poslanca Milenšića (starca preko 70 let), ga vrgli iz postelje in ga žalili. Ban je zopet obljubil, da »hoče stvar pre- skisliti« in-večina se je zadovoljila z odgovorom. Koalicija je seveda odbila muiji predlog poslanca dra. Pavelića in tovarišev proti reševanju ju- goslovanskega vprašanja brez nas, pak je ob tej pri- liki dr. Dušan Popović, — kakor se zdi, zopet duševni vodja koalicije — imel enega svojih obič- ajnih govorov, kjer je zasmehoval opozicijo in njeno taktiko. Rezultat je bil ta, da je v saboru ponovno prišlo do burnih prizorov, ki nikakor ne večajo dostojanstva hrvatskega sabora. Šteer zopravljiva sabor načrt o indenniteti (odvezila) do 31. decembra.

Poslanca Lorković in Šurmin sta izstopila iz koalicije, a se nista doslej pridružila nobeni gru- pi. Pridržala sta peštanski mandat, kar se lina splošno zamerja. Nekateri mislijo, da ta dva po- slanca skupno z Obzoraši zopet oživita staro na- predno stranko, drugi pa, da se povrnta v ko- alicijo, ko se te pretežno osebne razlike poleže- jo. Eno je gotovo: ta nova grupa bi še bolj do- prinesla k politični desorientaciji v Hrvatski.

Bosanska vlada je zabranila razširjanje glasila Starčevićancev, »Hrvatska Država«, po Bosni in Hercegovini. To je najboljše spravevalo za ta list! V Osijeku je zopet začel izhajati dnevnik »Jug«, a dr. H. Krizman ustanovila v Varaždinu tednik »Volja Naroda«. Oba lista sta glasili ne- odvisne jugoslovanske demokracije smeri zagreb- skega »Glasa« in splitske »Nove Dobe«.

Akademika izraelitiska omladina hrvatskega vseučilišča se je tudi — slinjo z našo omladino — izjavila za svobodno in ujedinjeno Jugoslavijo.

Tu se je z veliko simpatijo sprejelo konstitu- iranje jugoslovanske demokratske stranke v Ljubljani. Ni dvoma, da bo med njo in tukajšnje jugoslovanske demokratske grupo — ki se bo skoro organizirala, ako dovolje obstoječe razmere — obstajala najljuba zveza. J. D. S. želimo naj- boljšega uspeha na nje narodnem delu.

Jugoslovani.

Trieste e l' avv. Tuma *)

Dott. O. Rybář.

Nella discussione fra il Pittori e il dott. Puecher sull' ammissibilità della partecipazione del socia- listi italiani alle feste di Praga è intervenuto an- che il dott. Tuma. Egli ha sentito il bisogno di manifestare ai suoi compagni slavi meridionali il suo dissenso dal loro punto di vista, rispetto alla Dichiarazione del Maggio e di fare profondi inchini al carattere italiano della città di Trieste e all' onnipotente idea internazionale. Contemporaneamente, però, ha voluto, da »perito« in que- stioni jugoslave e boeme, illuminare gli ignari italiani sull' origine della dichiarazione del Mag- gio e sulla evoluzione della vista del partito bo- emi.

La risposta alla sua critica della democrazia ju- goslava gli è venuta già ieri nell' edizione serale del »Lavoratore« dal signor Golouch. Ma alle sue argomentazioni sulla dichiarazione del Maggio noi dobbiamo una risposta tanto più in quanto in questa questione non si tratta solo di dispartiti di vedute, ma di asserzioni precise che le quali ti Dott. Tuma muove a noi deputati jugoslavi dal- l' una parte la faccia di

di esigere dal dnt. Tuma una esplicita e non ambigua dichiarazione.

Caratterizzare questo asserto del Tuma stabiliremo ancora che per lungo tempo e in ogni caso all'epoca della nostra dichiarazione nulla o quasi nulla si sapeva delle deliberazioni della conferenza di Londra e che oggi stesso non se ne conosce il vero contenuto. Che se il dott. Tuma è meglio informato in proposito, si faccia innanzi con la verità: noi non lo temiamo!

Se non è ancor più perfida l'accusa che la dichiarazione del Maggio venisse ispirata da alte sfere. Incolpandoci di consenso con le conferenze di Londra, il dott. Tuma tende a denigrarci al cospetto degli avversari, mentre con l'accusa di servilismo verso l'alto mira a screditarci agli occhi dei nostri elettori e di tutte le persone indipendenti.

E la prova? Si dice che ci sarebbero state permesse la libera propaganda e l'agitazione illimitata! Visto dunque che non ci impiegarono subito, come volevano i nazionalisti tedeschi, i quali appunto per quella dichiarazione ci subissarono sotto fin da principio con le accuse d'alto tradimento, per il dott. Tuma risulta fuor di dubbio che la nostra Dichiarazione è opera di alte sfere! Che direbbe il dott. Tuma se io mi facessi a sostenere che il fatto che egli, sedicente socialista rivoluzionario, non si incaricò di internare, mentre questa sorta di fionda a parecchi sloveni goriziani non rivoluzionari, sta a provare che la sua attività viene ispirata da alte sfere?!

Egli respingerebbe certo con esasperazione simile insinuazione; noi, altrettanto esasperati, gli gridiamo: Puh!

Il dott. Tuma ripete poi dal «Kampf» le sue asserzioni che già nell'anno 1909 nell'«Ordine» del giorno di Lubiana la democrazia sociale jugoslava avrebbe affermato il diritto della nostra nazione dal triplice nome all'autodeterminazione e avrebbe dichiarato che solo dalla tattica democratico-sociale attendeva il sorgere di uno Stato jugoslavo indipendente. Ancor più esplicita sarebbe stato in questo senso l'Ordine del giorno del dicembre 1917.

Ma toccheremmo qui di ripetere tutto quanto veniva pubblicato nell'«Edinost» già nella polemica con l'articolo del «Kampf». Basti qui tuttavia la constatazione che anche la «Demokracija», di parte democratico-sociale, ha dimostrato in vari articoli che l'Ordine del giorno del 1909 poggiava su di un punto di vista del tutto insufficiente e per noi quindi inaccettabile della autonomia nazionale alla Renner con ricorso al principio personale; che di uno stato indipendente non vi ha traccia e che l'Ordine del giorno del dicembre 1917, il quale veramente non fa che richiamarsi a quello del 1909, è una copia del programma. Incompleto proprio nel punto capitale, della democrazia sociale tedesca.

Al democratico sociali italiani il dott. Tuma può ancora ammannire delle frodole, ma da noi non trova chi gli creda neanche fra i più devoti.

Nel conflitto fra democratici sociali italiani nella questione dei festeggiamenti di Praga non m'immischio; quello è affar loro. Solo rispetto ai democratici sociali boemi, racciati dal dott. Tuma di sovverchio arcidivevolenza verso il nazionalismo, rispettivamente addirittura verso il radicalismo nazionale, osserverò che i socialisti di quasi tutte le nazioni sono venuti nel convincimento che in caso di pericolo per la propria nazione sia dovere di ogni socialista d'impugnare le armi a difesa della minacciata esistenza nazionale. I soli socialisti della grande Russia e dell'Italia riposero la loro fiducia nella solidarietà della Internazionale. La conseguenza ne fu che la Russia fu sbranata e consegnata a discrezione del militarismo tedesco anche nelle parti non ancora occupate, e che l'Italia subì la spaventevole disfatta di Caporetto che apriva alle nostre truppe il varco per l'ubertosa Friuli.

La nostra nazione non lotta, è vero, con l'arma in pugno contro i suoi vicini dell'Austria, ma la sua lotta per l'esistenza non è punto meno pericolosa. Dopo le recenti misure del Governo e date le intenzioni dei tedeschi nazionali non v'ha in proposito dubbio possibile. Vuol forse il dott. Tuma seguire la tattica dei socialisti russi e italiani? Perché in questo riguardo non vuol prendere norma dai suoi ideali idolatrati, i democratico-sociali germanici che scendono in campo per la propria nazione?

Il castico dei cantici della Internazionale è risultato una frase vuota in questa guerra. Chi non lo crede è schiacciato dalla crudele realtà.

In tutt'altra luce è apparso a noi il dott. Tuma nelle sue elucubrazioni sulla italianità di Trieste.

Trieste è per lui una città italiana che ha diritto di essere staccata dalla nazione slovena. Questo diritto egli deduce dal suo carattere latino-italiano più di due volte millenario e dall'autonomia comunale da Trieste sempre goduta.

Quanto al secondo punto mi restringo a osservare che quell'autonomia non ha niente che fare con la nazionalità. Nell'anno 1882 i triestini si pronunciarono per la Dinastia d'Asburgo per garantirsi i propri commerci. Anzi allora, proprio in contrasto con l'asserita loro nazionalità italiana, si pronunciarono per il Sovrano tedesco contro la italiana Venezia. E anche nell'anno 1848 non si trattò che di assegnazione di privilegi politici e doganali.

Del rimanente però non confuterò le argomentazioni del Tuma su Trieste italiana, essendo pure anch'io del novero di quelle persone dirigenti fra gli uomini politici di Trieste, alle quali egli getta uno sguardo di sovrano disprezzo. Con tutta probabilità tacerebbe anche la mia polemica di non essere che un saggio di quel deserto della politica triestina da caffè che non ebbe mai la coscienza della sua grande posizione, della situazione politica, sociale ed economica sull'Adriatico e a Trieste.

Sull'atteggiamento che gli sloveni e in generale gli slavi meridionali dovrebbero prendere verso Trieste e verso gli italiani gli citerò quindi le vedute di un uomo del quale forse anche il dott. Tuma riconoscerà che era consocio della sua grande posizione e all'autorità del quale s'inclinerebbe forse anche lui!

Ho qui sotto l'occhio l'opuscolo «Jugoslovanska ideja in Slovenija» («L'idea jugoslava e gli sloveni»), pubblicato nel 1907.

L'opuscolo fu scritto in risposta ad alcuni articoli del dott. Trest, il quale nel risolvere il problema slavo meridionale passava sopra agli sloveni e li voleva consegnati alla discrezione degli italiani. La parte principale di quest'opuscolo è

data dalle argomentazioni sulla importanza di Trieste per gli sloveni e sul come farne la totale conquista.

Contrariamente all'affermazione del Tuma che dal lato nazionale Trieste è da più di due millenni città italo-latina e che la soluzione nazionalista del problema nazionale non è in luogo alcuno tanto impossibile quanto nel Litorale e a Trieste, città dal menzionato opuscolo il periodo seguente: «La Slovenia ha nel suo porto di Trieste la piazza più importante per l'importazione e l'esportazione nel Mediterraneo e nell'Oriente».

L'autore, assistendo con visibile soddisfazione alla lotta degli sloveni nel Goriziano e a Trieste, dice:

«Verso mezzogiorno, nel Goriziano e nell'Istria, la nazione slovena si presenta all'offensiva, così che nell'Istria l'elemento sloveno va avanzandosi a mezzogiorno e nel Goriziano poi slovenizza tutti gli elementi eterogenei. Più non è lontano il giorno, in cui anche la capitale Gorizia sarà resa slovena».

«La lotta per la nazionalità slovena viene sostenuta energicamente anche a Trieste, la maggioranza, la più forte città italiana e non è che questione di tempo e — lo accentuo particolarmente — di procedere concorde dell'elemento sloveno, croato e serbo di Trieste e questa città si trasforma. Vengo tacito di essere ottimista, ma tale non sono per radicalismo nazionale, bensì perché considero serenamente il progresso nella vita sociale, perché seguio e conosco i colossali mutamenti degli ultimi trent'anni, ma più ancora perché considero gli avvenimenti dal lato economico e vedo che la energia economica degli italiani va decadendo, che nel commercio e nella grande industria la soverchia il capitale tedesco, nella piccola e media industria e mercatura il capitale sloveno, per quanto sino alla fine del XX secolo gli italiani fossero gli unici rappresentanti del commercio di esportazione; vedo che essi avevano dalla parte loro tutti i mezzi necessari allo sviluppo: la scuola, il capitale, l'amministrazione autonoma e politica. Con tutto ciò essi non seppero mantenere il proprio dominio. L'italianità di Trieste ha nel suo nocciolo il germe mortifero. Singole radicali eruzioni della passione nazionale italiana a Trieste null'altro presentano che le ultime vampate d'un fuoco che va spegnendosi».

L'autore non attende dunque, come il dott. Tuma, la soluzione del problema di Trieste dalla Internazionale, dall'Intesa fra democratico-sociali jugoslavi, tedeschi e italiani, dal concorde procedere dell'elemento sloveno, croato e serbo, né fa complimenti al carattere italo-latino di Trieste, ma ne condanna a morte l'italianità.

(Continua.)

Razne politične vesti.

«Slovenec»-«Novicam»-«Slovenec» odgovarja na slepmišljenja Susteršičevega novega glasila, ki smo jih mi včeraj savrili: Da preslepe slovensko javnost o svojih pravih namelih, govoričijo «Novice» nekaj e Zdrženju Sloveniji. Novice vedo baje zanesljivo, da bi se bila Zdrženja Slovenija gotovo dosleja, ko bi ne bila tega prepričala otročja politika Jugoslovanskega kluba. Tako modro dret smoje «Novice» pripovedovati le svojim bralcem. Tudi, če bi kdo to resno namerjal, bi tega ne mogel doseči sprico zamagoljavanja pijanega velenoskega toka. Danes je pa Zdrženja Slovenija res fantazija, ki živi samo v glavah novih čarjev, kajti Seidler stoji na stališču dosedanjih kronovinskih mela. Danes ste samo še dve možnosti: ali samostojna država, ali — narodna smrt! Novičarji sami ne verjamejo v to, kar govorijo, in tudi, če bi verjeli, bi to, kar namerljajo, še vedno bilo prava narodna poguba. Če odtrgajo od nas Hrivate in Srbe — kar vlada namerja — bi morali narodno poginuti, tudi če nam dajo nekaj narodne avtonomije. Nemškemu navalu, ki bo dol preko nas do našega morja, se ne bomo mogli ustaviti. Kdor zagovarja danes tako politiko, podpira nemške raznorodovalne namene. To «Novice» čutijo, zato se še vedno sramežljivo sklicujejo na deklaracijo. Nočejo se pa boriti za njeno uresničevanje, ampak so dobile novo lepo besedo: delati hočejo v okviru deklaracije. Pravijo, da je norec, kdor zahteva, naj se deklaracija uresniči, a vendar si ne upajo naravnost reči, da so proti njej! To ni le strahopetnost, ampak tudi brezkrislino, kajti po prvih besedah, ki so jih «Novice» zjecljale, so bili njih nameli vsakomur očividni, da si jih skrivajo kakor kača noge.

Nemški glas na naslov avstrijskih Nemcov. Dunajski okrajni predstojnik dr. Blascl priobčuje v listu «N. W. Tagblatt» nastopna izjavljaja: Nazor, da se more s porabo sile prisiliti nemške narodne ljubozne do nemško-centralistične države, smatra za zmožnost, ki naj bi jo mi Nemci slednjič izpolnili in se je odrekli. Se nobenega naroda, tudi ne najmanjšega, ni niti najmočnejši trajno zati, ali ga celo popolnoma uničil. Kakih sramotnih činov si zagrešila Anglija na Irskem, Rusija na Poljskem, na Finskem in Ukrajini, vendar ni dosegla, da bi narodi izgini. Nasprotno: v trenutku sile so se povzdignili in se združili v sovražniki. Tako zglede naj bi vendar uvaževali v Avstriji. Niti malega naroda Židov niso mogli, vkljub krutemu preganjanju in zatiranju, uničiti stolne drugih narodov skozi 2000 let. Trdim celo, da se je ohranil le po zatiranju, sicer bi se bil že davno potopil v narodih, med katerimi živi. Sklepi v Versailles-u (entente) so bili storjeni v pravem izpoznanju, da treba ravno tu zastaviti diplomatski navor. Ako bi imeli mi sedaj spretnosti diplomate ne goji hima entente, bi zasnovali protiofenzivo in bi rešili avstrijski problem. Ne pa da ga z enostranskimi narodnimi privolitvami še bolj zamotavamo. Rešitev more priti le v narodnostni zvezi držav, za kakršno imamo uxor v Švici. Vsak narod svojo kantonsko vlado, vsi skupaj avstrijsko cesarstvo! Današnja ustava se je preživela, žnjo ni možno nadaljnje vladanje in mere dojaviti vedno le do nerazrešljivih konfliktov. Čim pa bo sklenjen notranji mir, bodo naši nasprotniki videli, da avstrijski narodi ne zanikajo več te države, marveč, da se je oklepajo z veseljem in jo branijo z navdušenjem, potem se nasprotniki odrečejo nade na razpad te stare države, zadnje nade, ki jim ostaja po vseh tistih militarnih porazih. Potem pa bo to — svetovni mir! — Pravilno je, kar pravi tu dr. Blascl, prebivalstvo za vsakega, ki le blage volje, in verujemo mu, da govori iskreno in z najboljšim namenom. Boljmo se pa, da govori gluhim ušesom! Njegove soplenjake je oglušil truš boja, ki so se vrgli vanj proti narodom, in za nemožnosti, ki le pravijo nemška Avstrija; zato ne morejo

več čuti smetnega glasa in razumejo njegovega svarila.

Nemške radikalne podvignost. V Karlovih Varah se je zgodilo nekaj, kar bi se zdelo izključeno med civiliziranimi — evropskimi ljudmi. V tem svetovnoznane zdravilišču se je med kraljevo-graški škof dr. Doubrava. Ker pa je Čeh, je stavil v mestnem zastopu neki dr. Korbil muje predlog, naj škola izženejo, ker da njegova navzočnost v Karlovih Varah vzbuja pohujšanje in izpoditjanje. Mestni zastop je sicer odklonil ta predlog, vendar pripominja škof dr. Doubrava v svojem pismu tamšnjemu županu, da se čudi lahkomišljenosti — kako blago je izraženo to! — s katero se je stavil rečni predlog. Škof piše: «Moja vsakomur znana zmernost tudi v narodnih pogledih in moje čisto patriotično mišljenje gotovo nista dala nikakega povoda za to. Toliko bolj mora korak dra. Korbila biti v nasprotju s korakom moža inteligence. Da ne skrivam lubezni do svoje domovine in do svojega naroda — ker s tem postopam tako kot vsak inteligenten človek — se mi ni nikdar štelo v zlo; imam torej tudi v Karlovih Varah pravico, da to lubezen nosim v srcu in se priznavam k njej! — Pripominjam, da je prišlo povodom tega insulta škofu dr. Doubravi veliko izjav spoštovanja in simpatije.

Gli scarabel e la gazza.

Nel paese di Tira-dira-dara-cium-la-la una specie di uragano aveva spazzato dalla faccia del luogo molti animali nobili e intelligenti che prima erano tenuti più o meno in onore e si erano fatti perdonare le pecche per un certo spirito di libertà e una lodevole tendenza al progresso o, almeno, almeno, una pronunciata avversione all'oscurantismo. I pochi superstiti non erano leoni e per di più la crisi travasata e il cielo fosco e minaccioso paralizzavano anche le ultime loro energie fattive, tanto che a stento raccattavano il coraggio di mettere il muso o il becco fuori della tana o del nido, ma guardandosi bene dal farsi sentire.

Tira-dira-dara-cium-la-la presentava l'aspetto d'una città morta. Gli abitatori superstiti passavano frettolosi, schivando incontri, con tutto il fare di chi s'immagina in una solva di agguati, di pericoli, d'insidie, di tradimenti, e se talora sostavano con qualche cosuccino a scambiare due parole di rimpianto, a cercare un conforto, un filo di speranza, un raggio di sole sotto la tetra plumbea cappa del cielo, lo facevano con mille cautele, bisbigliando e guardandosi paurosamente a destra e a manca.

Una plaga del paese, funestata da un tifone precedente, era stata poi risparmiata o quasi dal secondo uragano. A rigor di logica la comune sventura avrebbe dovuto avvicinare i colpiti, ma certi mestatori, manggiando abilmente l'arma del «divide et impera», avevano saputo troppo bene scavare fra quelli e questi un abisso di odio, diffidenza, sospetto e disprezzo, là dove sarebbe dovuta scorrere l'acqua cristallina della simpatia, del rispetto, della fraterna solidarietà. Quelli della plaga risparmiata dalla seconda butera non avevano mancato di far comprendere che quell'abisso era fuor di luogo, anzi durante la bufera avevano tentato, qua e là felicemente, l'opera di salvataggio di quanto era più caro al loro miopi odatori. Ma questi erano stati così magistralmente lavorati da non capirne un ette, da continuare anzi a guardare in cagnesco quelli che dai mestatori erano stati additati loro quali nemici, appunto perchè non si avvedessero del lavoro del nemico reale.

Questo sfruttava intanto la situazione a tutto suo agio, senza ritegno e senza elezione di mezzi.

Convien notare che la bufera funestatrice era trasvolata senza colpire una oscura famiglia d'ignorati e ingoranti: la famiglia degli scarabei stercorari. Questi animalucci dalle ali color cangiarie, ma poco destre al volo, s'erano ben guardati fino allora dall'abbandonare il loro pasto immondo per partecipare alla vita del paese. L'istinto e... l'esperienza li consigliavano a starsene a bruciare nello sterco dei bovi che, con l'incendere lento e solenne, dondolandolo la testa e ruminando, passavano per le vie di Tira-dira-dara-cium-la-la e vi lasciavano i prodotti della laboriosa digestione.

Ma la nuova situazione non doveva restare ignota neanche a quei poveracci. Il nemico reale pensò bene di chiamarli a raccolta e tenne loro una concione degna di un Giambullari.

Scarabei stercorari! — disse loro. — Scotevete! è sonata l'ora del vostro riscatto, della vostra fortuna. I vostri spregiatori e avversari sono scomparsi. Tocca ora a voi di sorgere da «veri» rappresentanti del paese a prenderne in mano le redini, ad assidervi alla mensa del potere. Avrete la me il più fedele amico ed alleato, purché sappiate seguire le mie direttive.

Intanto, a buon conto, dovete pensare a procurarvi un portavoce. Per quanto assisti in alto, siete pochi e il vostro rombo è troppo debole per dare l'impressione del dominio, della potenza.

Suvvial! Non fatevi g'Imbarazzati! Guardatevi un po' attorno, cercate e troverete.

Siate baldi e animosi e sopra tutto badate a far gridare su per i tetti il vostro pensiero, il vostro programma, che sono e dovranno essere il pensiero e il programma di tutta la nostra diletta Tira-dira-dara-cium-la-la! All'opra e la vittoria sarà nostra!

Gli scarabei agitarono in segno di plauso le merdose ali color cangiarie e se ne andarono con il sussiego del conquistatore.

Cammin facendo, però, andavano chiedendosi dove mai si sarebbe potuto trovare un portavoce. La discussione si era fatta via via più animata e cozzanti proposte avevano messo un gran bucherio in quella torma di Giasoni improvvisati, quand'ecco una voce insolita spezzare l'onda del sordo rombo.

Ristettero in ascolto. La voce si fece ruidio.

— E' una gazzal!

— Che diamine!

— Una gazzal, ve lo so dir lo che son più vecchio di volatili.

— E poi?

— Ecco il fatto nostro! Inviteremo la gazzal a farci da portavoce.

— Bravo!

— Bravissimo!

— E siccome le cose vanno fatte per bene e anche i nomi hanno il loro destino, così propongo che la nostra gazzal sia ribattezzata.

— O perchè?

— To', perchè gazzal fa pensare alla gazzaladra e poi la balda nostra gioventù potrebbe appropiarle il fatal nemignolo di «checa».

— E allora?

— Ecco: facciamone un bel diminutivo e diciamolo «Gazzetta».

La trovata geniale fu accolta con plauso universale e la gazzal passò da Gazzetta agli stipendi degli scarabei stercorari e del loro fedele amico ed alleato.

Trovato il portavoce, gli scarabei ritennero giunto il momento di atteggiarsi in modo che le loro ali non mandassero più quel ruffissi di color cangiarie che agli altri abitatori non erano mai andati.

Studia e ristudia, non se vennero a capo e già stavano per disperare, quando intervenne in buon punto il fedele amico ed alleato.

Ma ci vuol tanto? — fece loro con aria paterna — Fate come si è sempre fatto. Guardate la mia mano distesa. Vedete quella plaga che il nuovo uragano ha quasi risparmiata? Ebbene; là si annida il nemico nostro, il nemico ereditario di Tira-dira-dara-cium-la-la! Sorgete contro di lui, fate che il vostro portavoce gli gridi la croce addosso e le vostre ali prenderanno a mandare il riverbero ingannatore che abbaglierà una volta di più i nostri governanti.

Il suggerimento, manco a dirlo, fu accolto e seguito.

Ed ecco perchè ogni santo giorno quella gazzaladra dei vecchi sistemi, raccolto il tritume retorico dei mestatori d'ieri e d'oggi, ce lo viene scolorinando con una disinvoltura da non si dire, senza accorgersi che l'uditorio si squaglia e non restano che gli scarabei.

Approviziaciske stvari.

POVEČANJE KRUSNEGA ODMERKA.

Z ozirom na dovoljen dovoz zmetin, pripravili za peko kruha, bo aproviziacijska komisija od jutri, ponedeljka, 8. t. m., dalje razdeljevala namesto 10 dekagramov po 20 dekagramov kruha na dan na račun normalnega odmerka zmetin ali kruha, ki pripada vsaki osebi, in poleg popoln dodatni odmerek 14 dekagramov kruha za delavce pri težkih delih. Dodatni odmerek kruha se bo oddajal osebam, ki imajo izkaznico za nakup kruha, samo tedaj, če je dadek vpisan v te izkaznici. In proti izročitvi potrebnih odrezkov dodatne izkaznice, ter samo obnemem z nakupom normalnega odmerka. Preščinjenje izkaznice za nakup kruha v predalčku z datumom nakupa, bo pomenjalo torej, da je kupec poleg normalnega dobil tudi dodatni odmerek kruha.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 8. julija do 13. julija (49. razdeljevanje) se bodo mogla proti preščinjenju številke 40 izkaznice za živila in predložiti izkaznice za nakup kruha dobiti naslednja živila in drugi predmeti aproviziacijske komisije in sicer na osebo in teden:

JECMENOVA KASA. po K 1'08 kg.

PROSENA KASA. po K 2'— kg.

SLADKOR. po K 1'60 kg (tudi za osebe, ki so vpisane v kuhinje aproviziacijske komisije). — Ta sladkor se dobi namesto prejšnjega tedna in sicer od ponedeljka, 8. t. m. dalje.

SUHA ZELENIJAD. po K 11'— kg.

10 dkg suhe zelenjave po K 11'— kg.

JAJCA. po 70 vin. za manj imovite (rdeča črta) po 50 vin.

MARMELADA. Delavci pri težkih delih imajo poleg normalnega odmerka pravico do nadalnje 1/2 marmelade.

CIKORIJA. po K 9'60

eno osminko kg cikorie po K 9'60

eno osminko kg soli na osebo po 28 vin. kg.

eno osminko litra kisa po 50 vin. liter.

Ta teden ne dobe kisa lastniki izkaznic za kuhinje in mestno ubožnico.

SLANINA.

Na vsakih 6 odrezkov uradne izkaznice za masčobe, veljavnih za čas od 8. do 14. julija se dobi ob predložiti izkaz za živila izkaznica št. 48 za nakup 4 (štiri) dkg slanina. Na to izkaznico se dobi slanina v običajnih prodajalnicah do sobote, 20. julija t. i. Cena 24 K za kg. za primovite sloje (z rdečo prečrtano izkaznico) po 12 K kg. izkaznice št. 47 so veljavne do sobote, 13. julija.

DODATNE IZKAZNICE ZA MASČOBE.

Dotične osebe, ki opravljajo težko delo ter imajo zato pravico do dodatne izkaznice za kruh in do dodatne izkaznice za masčobe z odrezki, za znamenovanimi s črko S, dobi proti izročitvi odrezkov te poslednje izkaznice, veljavnih za čas od 8. julija do 14. julija, in predložiti izkaznice za nakup kruha, dodatno izkaznico št. 71 ter morajo nanjo do vsote sobote 20. julija v običajnih prodajalnicah dobiti po 3 dkg slanina. — Izkaznice št. 76 veljajo do sobote 13. julija.

IZKAZNICE ZA GOVEDINO.

Tekom tega tedna se razdele izkaznice št. 45 za govedino in za nelmovite sloje tudi izkaznice št. 48, toda z rdečo črto.

KONDENZIRANO MLEKO ZA STARCE, BOLNIKE IN OTROKE.

400 g kondenziranega mleka po K 7'50 (400 g za K 3'—). Tekom tega razdeljevanja se preščinje št. V. rumenih izkaznic za otroke (80 dkg) in št. II. sivih izkaznic za starce in bolnike (40 dkg), veljavnih za mesec juli in avgust.

MILČO.

en kos mila (okoli 10 dkg težak) po 40 vin. kos.

JAVNE KUHINJE IN UBOŽNICA.

Lastniki izkaznic za javne kuhinje in ubožnico dobe ta teden:

1/4 kg sladkorja, 1/4 kg cikorie, 1/4 kg soli in 1 kos mila.

RIBE.

Do sobote, 6. t. m., opoldne so se oddale ribe na 29.205 izkaznic, veljavnih za 96.339 odmerkov. Na vrsti ostane odrezek I. do št. 51.000. — Danes, v nedeljo, popoldne bo riba tržnica zaprta.

Prodaja kuriva.

Oziro. 50 kg za rdečo izkaznico.

Razdeljevanje dne 8. julija. — Cena 80 vin. za kg. Sv. Vid: 1—500 (ob 31) ul. Fabbri 3. 501—1700

(31) ul. L. vecchio 17. — Staro mesto: 2501—2970 (21) ul. — 1—1000 (22) ul. Volto 2. — Novo mesto: 807—1200 (20) ul. Valdirivo 17, 1201—1470 (20) ul. S. Francesco 2. — Stara mitnica: 2001—3000 (22) Padulina 13, 3001—4000 (22) ul. Madonnina 39, 4001—4500 (22) ul. A. Caccia 17, 4501—4700 (22) ul. Madonnina 24, 4701—5300 (22) ul. Gelsi 13. — Nova mitnica: 1—1000 (21) ul. Bacchi 4, 1001—1300 (21) ul. Cologna 2, 1301—2300 (21) ul. S. Zaccaria 3. — Sv. Jakob: 801—1000 (15) ul. P. Diacono 6, 1001—1300 (15) ul. Rivo 10. — S. M. M. Zg.: 401—599 (10) ul. Guardia 9. — Kladja: 1—300 (16) ul. Farnetto 46. — Rožan: 1—957 (9) ul. Borovčeva 13.

Premog. 20 kg na modre izkaznice.

S. Vid: 1—800 (40) ul. L. vecchio 17, 1'46 10 kg. — Kjarbola Zg.: 1—150 (43) ul. P. Diacono 6, 1'66 10 kg. — S. M. M. sp.: 1—100 (27) ul. Concordia 17, 1'66 10 kg. — Rocci: 51—200 (45) ul. S. Fontane 250, 1'66 10 kg.

Koke. 10 kg na modre izkaznice.

Novo mesto: 381—600 (42) ul. S. Francesco 2, 2'70 10 kg. — Stara mitnica: 1821—1900 (46) ul. Madonnina 24, 2'70 10 kg. — S. M. M. Zg.: 201—290 (35) ul. Guardia 9, 2'70 10 kg. — S. M. M. sp.: 101—323 (27) ul. Rivo 10, 1—100 (28) ul. Rivo 10, 2'70 10 kg. — Kladja: 1—120 (38) ul. Farnetto 46, 2'70 10 kg. — Vrdele: 351—611 (35) ul. Cologna 2, 2'70 10 kg. — Rocci: 201—350 (45) ul. S. Fontane 250, 2'70 10 kg. — 1—200 (46) ul. S. Fontane 16, 2'70 10 kg.

Izkaznice za petrole.

V svrhu prevzetja novih petrolejskih izkaznic naj se načelniki domačih gospodarstev mestnega okruga «Sv. Jakob» in sicer sledečih ulic: D. Bramante (soda številka), O. Tleplo, P. Veronese, A. Vespucci, Scuola nuova, S. Marco, št. 2 do 40 in št. 1 do 25) C. Colombo, Concordia, trg G. Vico (od št. 6 naprej), Marco Polo, L. Papiriano, ul. degli Antenorci, Campo S. Giacomo, P. Diacono, del Bosco (soda številka), Lorenzo Bernini (št. 6—8), Broletto, Montecuoco (soda številka) zgise v ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 8—2 pop. pri poslovalnici za premog. Prinesiti je treba s seboj izkaznico za živila in premog.

Domače vesti.

Poroči se danes g. Dobromil Rebel, uslužbenec pri «Edinosti», z gđ. Marijo Mozetičovo. Bilo srečno!

Naš narodni praznik proslavi danes tržaško Slovenstvo v prostorih «Narodnega doma» pri sv. Ivanu. Skromno sicer — v ozkih mejah, v katero nas stiskajo sedanje razmere — a vendar, in morda ravno zato, iz polnih src! Vnanji silaj in sicer običajne udobnosti pa nam gotovo nadomeste vez globokih čustev, ki nas spaja danes v eno družino enako mislečih, enako čutečih in po istem cilju kopnečih, in pa tudi zavest, da s tem vzvišenim namenom spojinu nujno potrebno narodno-kulturno delo v prilog novega brama narodne vzgoje v našem narodno šole tako potrebne šentvidskem okrožju. Pri tem opozarjamo našinec na ta-le dejstva. Podružnica se je obvezala namram družbi, da poskrbi potrebne prizidave in da odšteje Družbi 6000 K. Apelirala je zato na rodoljubne našinec. Uspeh je zares lep: nabrana svota se blizu že dvajsetemu tisočaku. Svota je to, ki kaže narodno poštrevnost tržaških Slovencev v najlepši luči. Notrdnja šolska oprava za tri razrede sama pa bo stala blizu 10.000 K. Kje so sedaj še popravljala zidarska dela in svota, ki jo moramo oddati Družbi? Sedaj, ko smo blizu cilja, po katerem smo tako hrepenele, moramo pač napeti vse sile, da naberemo, kar še manjka. Rokaj! V imenu onega, doslej zapuščenega prebivalstva vas prosimo najpričneje: pomozite že danes v ta namen s svojo udeležbo, a — kdor more — tudi s knkim darom! Ono prebivalstvo vas bo blagoslovilo, zgodovina našega razvoja vas bo častno omenjala in naša proslava narodnega praznika bo povelčana na najvrednejši način. — Slavnost se bo vršila ob vsakem vremenu.

Plačila v tuj valuti in zlatu. Po zatvoritvi borze je prenehalo objavljane dnevnih kurzo. V sled tega so nastali prepri, po kakem kurzu naj se izvršujejo plačila v tuj valuti, ali v zlatu, katerih vrednostno razmerje do našega denarja se je, kakor znano, tekmo vojne zelo spremenilo na skodo naše valute. V mnogih razsodbah se je najvišje sodišče postavilo na stališče, da se ima pri takih plačilih vzeti za podlago kurzna vrednost od 28. julija 1914, to je, zadnjega uradnega kurznega poročila. Sedaj pa je isto najvišje sodišče v plenarni seji od 30. aprila 1918 pod pracs. 314/18, spremenilo svoje stališče in sklenilo zapisati v judikatno knjigo pod št. 254 sledeči pravni rek: «Ob pomankanju uradnega borznega kurza je inozemske denarne vrednote preračunati v avstrijsko kronsko veljavno na ta način, da se ustanovi vrednost (tržna cena, čl. 353 trg. z.) v času merodajnem za precejevanje.» Po tem tekem bo moral dolžnik plačati sedanjo dnevno vrednost, ki jo bo možno navadno ustanoviti po objavah devizne centrale.

C. kr. poštnemu ravateljstvu Trst. Iz Dornberga: Pošta v Dornbergu se sedaj ne pošlje, dasi je minulo celih osem mesecev, kar smo se vrnili iz begunstva. Vprašamo c. kr. poštno ravateljstvo: kje tiči vzrok, da pošta tokoli časa ne uraduje? Kdaj misli napraviti konec tem neznanim razmeram?

Zadnje sporočilo šentvidskim Slovincem. Zavedni šentvidski Slovenci, ki ste to mogli storiti, ste že vpisali otroke v novo šolo. Kaj pa orihljivi in cincarji, ki se še niste odločili, da bi vpisali otroke v slovensko šolo? Kaj pa tisti starši, ki iz tega ali onega razloga sploh niste mogli vpisati otrok v šolo, ker ste bili bolni, ali ste bili izven Trsta, ali niste znali, kje da bo šola? Pa vašimi otroci? Ali jih boste mogli vpisati mej počinčami? Da, seveda. In sicer pri kapelanu Starega sv. Antona g. Ščeku, via Fabbri 2. Kaj treba s seboj prinesiti? Samo, da znaš, kdaj in kje je otrok rojen, pa ime in polne očeta in kje da stanejo. Če torej poznate, dragi rojaki, kakoga takega otroka, le pogovorite njegove starše, da ga vpišejo v slovensko šolo! Bodimo veseli, da smo si ustanovili svojo šolo, ki bo glavni stebel šentvidskega Slovenstva. To je poslednje sporočilo, ki ga pošilja Vam šentvidskim Slovincem Vaš prijatelj — boter Luka.

Danes popoldne ob 4 v prostorih Narodnega doma pri Sv. Ivanu narodna veselja na korist nove slovenske šole pri sv. Vidu. Del čistejša dobila je doleten za razpisno novo šolska orava.

Na c. kr. pripravilci za srednje šole v Trstu se je zaključilo šolsko leto 1917/18 dne 28. junija. Po slovesni šolski maši so se zbrali učenci in učenke v šolskih prostorih, kjer so jim razdelili letna šolska spričevala. Vpisanih je bilo v obeh oddelkih v vspešnih 196 učencev, med temi 15 hospitalnih. Po narodnosti so bili vsi Slovenci. Obisk je bil vse leto, navzlic težavnim razmeram, popolnoma redni in učni vspehi prav povprečni. Med redovanjem je bila skoraj tretjina odličnikov. Vpisovanje za prvi letnik prihodnjega šol. leta se bo vršilo v nedeljo dne 14. julija. Sprejemali se bodo učenci, ki so z vspehom dovršili II. ali III. razred ljudske šole. Jesensko vpisovanje se bo vršilo dne 15. in 16. septembra.

Iz Dekanov. Zanimiva in značilna pravda se je vršila v zadnjem času med Dekanom pred okrajnim sodiščem v Kopru. Bivša razdeljevalka v občinski upravi, Ana Stefančič, je tožila nekdo Valerija Vatovec radi razdeljenosti časti. Češ da ji je ta poslednja odšla, da ji je Ana Stefančič (pri obrazložitvi) »dostojno podelila«. Pri razpravi je Valerija Vatovec nastopila dokaz resnice. Predlagatelj je bilo od obeh strani mnogo prič, razprave so bile zelo živahne; vsi Dekani so se vsled tega delili v dve stranki; bilo je tudi dosti razburjenja, ker so med razpravo prišli na dan razne nerodnosti, ki so se vršile pri razdeljevanju aprovizacijskih živil. In sicer toliko glede blaga samega kolikor celo glede računov. Konec razprav je bil ta, da je bila tožena Valerija Vatovec — oproščena, in se ji je torej posrečil dokaz resnice, da ji je Ana Stefančič — »dostojno podelila«. Prva posledica te pravde je bila, da je takoj, ko je prišlo do tožbe, bila Ana Stefančič začasno odstavljena od razdeljevalnice, sedaj pride gotovo njena definitivna odstavitev. Seveda je obsodena Ana Stefančič, da nosi tudi vse stroške pravde, ki bodo gotovo še precej visoki. Dobro bi bilo, če bi si ok. glavarstvo v Kopru ogledalo sodni akt te pravde; našlo bi v njem marsikaj, kar bi za utegnilo zanimati.

Vojaška in begunška podpora. »Osrednji odbor na Dunaju I, Bankgasse 2, je sporočil pred tremi meseci, da deželne komisije, vsled navodil iz ministrstva za deželno brambo, niso priznale prispevka za preživljanje takim beguncem, ki so živeli v državi v oskrbi v taboriščih, ali so prejeli materialno begunsko podporo, češ: dveh podpor ob enem ni dovoljeno uživati. — Vseled beguncem pravilnega in ugodnega sodstva c. kr. upravnega sodišča je vložil »Osrednji odbor« nešteto pritožb na ministrstvo in zahteval nakazilo vojaških podpor za ves čas begunstva. Navseled pritožbe je bilo vloženo za čas od 1. septembra 1916 do 31. julija 1917 (po begu vsled padca Gorice do dneva, ko je stopil v veljavo novi zakon o vojaških podporah.) Na to so deželne komisije (zopet vsled navodila iz ministrstva začele nakazovati prispevek za preživljanje od 1. maja 1917 dalje, a od prisojenega zneska so odsteli v istem času prelo begunsko podporo. Ker je to popolnoma protizakonito in nasprotuje jasnim razsodbam upravnega sodišča, vlagajo »Osrednji odbor« nove pritožbe na ministrstvo in hoče dovršiti vsak slučaj, če bo potrebno, na upravnem sodišču. Tu mora zmagati pravica, čeprav gre za več milijonov, ki jih hoče vlada pristediti od ust naših begunčev. Za zdaj pa »Osrednji odbor« deluje na to, da se, ki so bili tako skrbni, da so se obrnili pravočasno nanj, kajti proti odločbi deželne komisije je pritožba na ministrstvo dopustna le do 60 dni. Ogronina večina se ni pritožila, in ne bo deležna te dobrote, ako se ne posreči, doseči končno načelno odločbo domobranskega ministrstva, — naj se beguncem storjena krivica popravi uradnim putem. Krivica se je naredila beguncem uradno namenoma in hoté vsled povsem napačnega tolmačenja zakona; naj se torej tudi radevolno uradno popravi. Tako bi prišli do izdatnih doplačil vsi tisti begunci, ki se sicer niso pritožili. Ali in kdaj se to posreči, sporoči »Osrednji odbor« v listih.

Danes popoldne ob 4 priredi naše marljivo pevsko društvo »Kolo« v vseh prostorih svetovlanskega »Narodnega doma« narodno veselico, koje del čiste dobrotke je namenjen za nabavo oprave v novi slovenski ljudski šoli pri Sv. Vidu. Poskrbljeno je za vsestransko zabavo in vpludno valhmo naše občinstvo, da se v mnogobrojnejem številu udeležijo te prireditve in na ta način priložnost naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Na vrtu pojeta moški zbor Kola in svetovlanski mešani zbor naše narodne in umetne pesmi. Vmes pa bo igral orkester tržaške slovenske Omladine. V dvorani pa se bo vrtila prosta zabava. Preskrbljeno bo tudi za suh prigrizek, samo prosimo, da prinesete kruh s seboj. Kolo sreče pa nam bo naklonilo marsikaj časa in potrebam primeren dobiček.

Občni zbor podružnice Glasbene Matice se bo vršil v sredo, 10. t. m., ob 7 zvečer v društvenih prostorih. Vabimo vse člane, da se udeležijo občnega zbora v obilnem številu. Odbor.

Odbor šentvidske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda bo imel v ponedeljek ob 8 uri zvečer svojo sejo. Naj pridejo vsi odborniki, ker so zelo važna poročila na dnevnem redu. — Predsednik.

Dvornazredna slovenska trgovska šola s pravico javnosti v Trstu nam je doposlala letno poročilo o ravno kar zaključnem šolskem letu 1917—1918. Na zavodu so poučevali: ravnatelj Josip Ulčakar in profesorji in učitelji: dr. Andrej Budal, suplent na c. kr. slovenski koristi gimnazij, dr. Lavo Čermak, profesor na c. kr. obrtni šoli, dr. Jurij Jan, odvetnik, dr. Joža Lovrenčič, suplent na c. kr. slov. gorški gimnazij, Janko Malenšek, uradnik Tržaške posojilnice in hraničnice, Fran Marinko, c. kr. strokovni učitelj na državni deški meščanski šoli, Josip Maule, c. kr. strokovni učitelj na državni deški meščanski šoli, Josip Prunk, vodja c. k. korespondenčnega urada, Fran Rus, ravnatelj splošne hraničnice, Matija Skabar, knahtet, Ivan Tavčar, suplent na c. kr. pripravilci za srednje šole, Josip Vuga, nam. učitelj na zavodu, in Marija Zigon, suplentinja na c. kr. državni deški meščanski šoli. Učencev je bilo na deški trgovski šoli: v II. letniku 16 in 5 privatistov; v I. letniku 33 in 1 privatist; v pripravljalnem letniku 29. Na deški trgovski šoli: v II. letniku 19, v I. 21 učenec. Skupno torej 124 učencev, oziroma učenec. Nekaj jih je odpadlo med letom, bodi, da so vpletkani v vojaške, bodi, da so drugače izstopili. V kuratoriju šole so Ivan Mankoč, veletržec, Gracijan Stepančič, ces. svetnik in veletržec, dr. Otakar Rybář odvetnik in državni poslanec, Josip Ulčakar ravnatelj, in Josip Prelog, trgovec. Ugodnosti šole so: da ima pravico javnosti, da podaja zaključeno strokovno izobrazbo. Vzaga samostojno in službeno osebe za blagovno trgovino in tudi zlasti sinovom srednjih trgov-

cev in obrtnikov priliko, da se hitro in temeljito izobrazijo v trgovskih predmetih. Odnosno spričevalo nadomestila dokazilo o pravilno dovršeni učni dobi v trgovski obrti. Učenec se šole (ako jo je dovršil z dobrim uspehom) ni dolžan služiti kot valenec in obiskovati trgovsko nadaljevalno šolo. Absolventje so sposobni za kontroliste, korespondente in knjigovodje po trgovinah, a odprta so jim tudi druga pisarniška mesta. Odnosno spričevalo opravičuje tudi do dveletne aktivne vojaške službe, eventualno, z naknadnim dopolnilnim izpitom, do enoletnega prostovoljstva. Šolsko leto 1918—1919 se prične dne 16. septembra z vpisovanjem, redni pouk pa prične 21. septembra. Šolnina znaša za 1. in 2. letnik 200 K., za pripravljalni letnik pa 80 K. Revni učenci so lahko oproščeni od plačevanja ali za polovico, ali za četrtino, ali pa za vso šolnino. V pripravljalni letnici so deklare ne sprejemali. Učenci, ki ne morejo dokazati potrebne predizobrazbe, morajo položiti sprejemni izpit. Če uvažujemo sedanje razmere, je številu učencev povsem zadovoljivo. Še bolj pa vspehi šole, ki naraščajo od leta do leta, o čemur priča zlasti okolnost, da je prišla šola na dober glas tudi pri drugorodnih, tako, da absolventje lahko prihajajo do kruha, izlasti, ker se tudi pouku v Italijanski posveča posebna pažnja. Priporočamo to šolo najtopleje, proseč nas, naj uvažujemo, kako nujno potrebno je, da si vzgajimo strokovno izobražen trgovski stan, ako hočemo priti do veljave.

V »Casopisu za slovenski jezik, književnost in zgodovino« razpravlja Hauptmann pod naslovom »Staroslovenska družba in njeni stanovci« o vprašanju, so-li bili stari Slovani, kakor poročajo stari zgodovinarji, miroljubni, plah narod; ali pa so bili, kakor pišejo drugi pisatelji, bojevit in divji vojščaki, pred katerimi se je tresel Carigrad in prihaja do zaključka, da so bili po naravi miroljubni in da so vsled tega prišli v odvisnost, v suženjstvo drugih nasilnih narodov, v prvi vrsti Obov, ki so jih potem z bičem gnali v boj proti drugim narodom. Po zrušitvi obrske moči so prišli Slovenci pod Franke in naposled pod Bavarce: iz enega suženjstva v drugo. Da so bili Slovenci tudi pod Bavarci le sužnji, dokazuje pisatelj na podlagi takratnega družabnega in gospodarskega reda, zlasti pa na podlagi razdelitve kmetij v blavenske (slovenske) in svobodne (bavarske).

Zdi se nam, da je pisatelj v posplošenju nekkih, sicer res zgodovinskih dokazanih dogodkov in razmer šel nekoliko predaleč. Gotovo je mnogo Slovencev živelo v odvisnosti od divjih narodov, kakor so bili Obri in Madjari, in brezdomno so jih ti na svojih roparskih pohodih vodili s seboj kot pomožne čete, ki so gorale navadno tle prve v boju, a ravno tako je zgodovinsko dokazano, da je velik del Slovencev živel pod lastnimi knezi in da so se ravno na Balkanu že v prvih časih slovenskega naseljevanja razvijale neodvisne slovenske države, v katerih so tvorili Slovani vladajoči, gospodujoči, prejšnji prebivalci romanske in trakijske narodnosti pa službovali sloli. Celot med najbolj zapadnimi južnimi Slovani, v naših krajih in v Panoniji, so obstajale take neodvisne slovenske države.

No, naš namen ni, da bi se v tem oziru spuščali v raziskavanja, ki imajo le znanstveno vrednost; to radi prepuščamo publicanemu peresu; nas kot politike zanima več opazka, s katero zaključuje Hauptmann svojo razpravo. »Tužni glasovi slovenske preteklosti«, ki »pripovedujejo o krotkih prednikih — sužnjih, živo ga spominjajo, »kakor brezprimerno dolga in strma, a zato nad vse častna je bila križeva pot do narodne osamosvoje in do junštva soških zmag«.

Ali res? Ali je naš narod res že dosegel svojo narodno osamosvoje? Ali res ne čuti pisatelj, kako gospodujejo še vedno nad nami nemški uradniki, nemški kapital, nemški veleposelstvi? V zakonih zajamčena enakopravnost obstoji le na papirju. Posameznikom se pač posreča včasih izvajati nleeno teoretično priznanje pred avstrijskimi najvišjimi sodišči; kak je pa naš položaj kot narod, o tem se pisatelj lahko prepriča, ako pogleda malko na Koroško in na Stajersko. Na Primorskem nazivajo nas še vedno s »ščavci« (sužnji) in tudi na Kranjskem vlada izključno le nemška in v nemškem duhu uradujoča birokracija. Tudi veleposelstvo in veleindustrija sta v nemških rokah in gulita še danes miroljubnega slovenskega kmeta.

Popolnoma nerazumljivo pa nam je, kaj imajo s slovenskim narodom opraviti junštva soških zmag. Ali so to bile slovenske zmag? Ali so se junštva izvrševala v svrhu osamosvojenja slovenskega naroda? V kolikor so pri teh zmagah sodelovali tudi slovenske čete, nas spominja njihovo sodelovanje pač zelo živo na vlogi, ki so jo Slovenci igrali pod Obri in ki jo nam tako učinkovito opisuje ravno g. pisatelj. Gotovo so Slovenci v soških bitkah branili tudi slovensko zemljo. Toda, komu v korist? To je menda dovolj jasno povedala Seidlerjeva vlada s svojim brezobzirnim preganjanjem vsakega slobodnejega gibanja v slovenskih deželah.

Kdor spravlja soške bitke v zvezo s slovenskim stremljenjem po osamosvojitvi, pokazuje le, da suženjski duh, ki je »odlikoval« naše prednike, še danes ni izumrl. O znanstvenosti takih znanstvenih izjavani pa lahko sodi tudi vsak neznanstvenik.

Adriaticus.

VIII. vojno posojilo v Trstu. Peti izkaz podpisov VIII. vojnega posojila v Trstu izkazuje skupni znesek K 10.113.050.—.

Tržaška kmetijska družba naznana, da so ji prispela sledeča semena: repa za jesen, črna zimska redkavica, zimska solata, motovilce, detelja, čebulno seme in detelja lucerna ter vabi kmetovalce, ki si mislo še preskrbeli ta semena, da si nabavijo ista čimprej. Semena se delijo ob delavnosti v njenem uradu, ulica Vienna št. 10, med 8 in pol predp. do popoldne.

Repno seme za jesen. Tržaška kmetijska družba naznana kmetovalcem blavočim v bližini sv. Ivana, da je prevzel prodajo semen, repa za jesen, gospod Hinko Schmidt, trgovec na Vrdeh. Kmetovalci, blavočiji v tem okrožju, si lahko nakupijo pri istemu to seme.

Dobromil Rebek
Marija Mozetič
danes poročena.
Sv. Ivan-Trst, 7. julija 1918.

Poslano*)

Osem posredovalcem ovčje volne in volne za žimnice!

V smislu naredbе trgovskega ministrstva s dne 28. maja 1916 d. št. 156, se zaplenijo vse zaloge ovčje volne,

ter se ta upotrebi v vojne namene.

Vse zaloge ovčje volne, posebno pa tudi volne za žimnice, treba oddati na

C. in kr. Nabirališče volne v Trstu,
Via del Pesce št. 4.

Volna se plača po predpisanih najvišjih cenah ter se sprejema v uradnih urah.

Za nakupovanje volne so upravičeni tudi legitimirani kupovalci volne, isti pa se morajo legitimirati z izkaznico trgovskega ministrstva.

Zaplemba se razteza tudi na najmanjše zaloge ovčje volne.

Patritična dolžnost vsakega posameznika je, da odda volno, ki jo tako nujno potrebuje armada na bojišču, pri čemur bodi posebno naglašeno, da se za isto plačajo visoke cene, in ker se vsaka prekrška kaznuje od političnih oblasti na podlagi obstoječih zak. določb z denarno kaznijo do K 5000 ali pa zaporom do 6 mesecev.

C. in kr. Nabirališče volne v Trstu, Via del Pesce št. 4
Uradne ure od 8—12 in 2—6.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor veleza zakon.

† Potrim srcem naznana, da je naša preljuba hčerka oziroma sestra

Jožica

danes, po kratki in mučni bolezni, v nečl dobi 3 let, mirno v Gospodu zapala.

Pogreb zemeljskih ostankov se vrši iz hiše Malosti, ul. Miramar 11, direktno na pokopališče k sv. Ani.

TRST, dne 6. julija 1918.
JOSIP in IVANKA JEŽ
starši.

Janko in Stanko, bratca.
Vsi ostali sorodniki.

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU
Ulica Ponterosso vogal ul. Maria Teresa. — Lastna palača.

Delniška glavica K 100.000.000. — Rez. zadrž. K 32.500.000

Izvišje kulantno vsa bančna in menjalniška transakcija.

Uradne ure od 9—1 pop.

Češko Budjevička Restavracija (Bosakova) uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. C. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska potreba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Išče se učitelja za poučevanje detka V. nemške realko. Ulica Madonna št. 10. 2417

Izvršujem pokladanje, popraviljanje in čiščenje parketov. Pismene ponudbe pod »Čiščenje« na Ins. odd. Edinosti. 2418

Prodaj voz za enega konja. Rojano-Molinar 731. Hvala. Cicilio. 2418

Iščem na prometnem kraju v najem gostilno ali restavracijo. Ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod »Gostilna št. 3201«. 3:01

Prodaj velik zelenen štedilnik (spargherd). — Ulica Media 6. Puriš, kovač. 2422

Prodaj se priprava hišna oprava za 1 osebo. Ulica Giuseppe Padini št. 5, 111 n. Morpurgo. 2416

Vdovec z dvema otrokoma išče pridno dekle na kmetijo za gospodinjstvo. Zglasti se je v ul. Tor S. Piero št. 6, vr. 12. 2423

Prodaj se: tema poročna soba iz močnega, porocne postelje, omare, umivalnice, nočne omarice in vzmeti Krane, ul. Solitario 20, I. n. 2421

Prodaj po nizkih cenah sledeče stvari najbolj prikladne za deželo: postelje, moderne omare s predli, umivalnice s mramorjem ogledala, več izlozov za vsako trgovino z žilami, zimskih oken št. Josip Rože, Rojan 24, mizar. 2420

Fižol zamenjam z masifakturalnim blagom itd. Pismene ponudbe pod »Takoj« na Ins. odd. Edinosti. 2424

Mizar dobi takoj stalno službo z dobro plačo. Pojavnila daje Brod, ulica Poste vecchie št. 26. 2406

Kupujem vreče vsake vrste. Fran Babič, ul. Molin grande št. 20. 2345

Odda se krasno stanovanje: (24 sob, kopalnica, mala sobica in 2 druga prostora) v ul. Kandler št. 8, I. nad. 2411

Na prodaj so prašči za reja. Violeto St. Vito št. 15. 2415

Vdovec čevljar, srednje starosti, išče v svrhu živnoto vdovo brez otrok ali gospodinjstvo s pomoženjem. — Naslov pove Ins. odd. Edinosti pod »St. 3199«. 8199

Zdraviljenje hrvi z Rod Lefecture (sirup koncentriranega Salaparilla vulgo ekstrakt. Najbolji in najuspešnejši pripomoček za čiščenje krvi. Lekarna Čodermatz, ul. Riborgo 17. 1189

Autorizovani operator kurjih odes sprejema od 1—4 in od 7—8 pop. v nedeljah od 9—2. Borzari trg 7, II. Zubim. 2249

Higijentni kuus (Oetkarjev prašek) za stlačice, pripravljene brez amonijaka ter po istem načinu kakor v normalnem času, se dobiva v lekarni Jeronisi, Piazza Casermana št. 6. D 17

Vinske sode kupuje Hotel Balkan, Trst, Piazza Casermana.

„Liquore Godina“ (proti navojlji, nevnetim, skrajni in protini) se prodaja v vseh lekarnah. D 16

Fotograf Anton Jarkis posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via della Posta št. 10. 40

C. kr. avstrijski sklad za vojaške vdove in sirote.

Najvišje pokroviteljstvo:

K. a. in kr. apost. Vel. cesar KAREL I. in Nj. Vel. cesarica in kraljica ZITA. Zavarovalni oddelček za Trst, Istro in Gorško-Gradišansko v Trstu, Via Lazzaretto vecchio 3.

Pogodbeni stroški: C. kr. piti avstrijskega deželnega AVSTRIJSKEGA PRINCEZA DE DUNAJ.

Vojnoposojilno zavarovanje

na avstr. državno posojilo in drž. zakladnice od nom K 500 naprej do najvišjih zneskov po izredno ugodnih pogojih. — Zavarovalni oddelček sprejema podpisovanja na Vill. avstrijsko vojno posojilo

potem zavarovanja na doživetje in smrt na 6, 10, 12, 14, 16, 18 ali 20 letno dobo. Vsaka zdrava oseba — moški ali ženska — zamore skleniti to vojnoposojilno zavarovanje, v starosti od 15 do 60 let. (N. pr. 50 letni človek se lahko zavaruje k večjemu na 12 letno zavarovalno dobo). Tudi osebam pod orožjem je možno se zavarovati, oziroma se to lahko zgodi potom kakoga družinskega člana, delodajaleca ali domovinske občine.

Najugodnejša naložitev glavnice. — Najcenejši pogoji i idealna rodbinska prek. ba.

Do K 5000 — brez zdravniške preiskave. Takojšnja veljavnost

PRIMER: 35leten človek zavaruje na svojega 2letnega otroka na dobo 18 let, torej do 20. leta starosti, doto K 10.000. — nominalna vojnega posojila ter posmrtnino in letno vzgojevalnino 20%, t. j. K 2000 — v gotovini. Za to zavarovanje je treba plačevati letno premijo K 491.20.

Če umre podpisalec n. pr. v 2. zavarovanjem letu, se izplača:

a) takoj posmrtnina K 2000. — v gotovini,
b) 16 let vzgojevalnina letnih K 2000. —, t. j. K 32.000. —, skupaj torej K 34.000. — v gotovini in poleg tega

c) ob poteku 18letne zavarovalniške dobe nominalnih K 10.000. — vojnega posojila.

Vojnim zaostalom se je izplačalo doslej nad 30 milijonov kron in vojni preskrbi izročilo nad 4½ milijona kron.

Krasna kombinacija „Enkratno plačilo“ za kapitaliste.

Obligacije vseh prejšnjih posojil se sprejemajo v plačilo po izdanem kurzu, kar je velikega pomena za tista izdaja, kojih kurz je sicer nizek.

Deželna posojilnica c. kr. avstr. sklada za vojaške vdove in sirote za Trst, Istro in Gorško ter okrajne posojilnice v: Trstu, Cerknem, Gorici, Grozjanu, Kopru, Krku, Krmnu, Lošnju, Pazinu, Puli, Sežani, Vill. Vioentini, Voloknem, Reki ter podružnični Kobari (g. Devetaki), Ajdovščina (g. Plesničar), Podgrad (g. Rajner), ter Buzet (g. Gregorci).

20% iz dobitka dobička gre vdomam in sirotam ter za mladinsko oskrbo v roke c. kr. namestništva v Trstu, odnosno v roke pristojnih domačih okrajnih c. kr. glavarstev i

Prodaj se v tržaški okolici

HIŠA za 25.000 kron.

Hiša ima 9 prostorov, krasen vrt, velik hlev, gostilno, tobakarno, žganjarno.

Kupovalci naj pišejo pod »Hiša« Ins. odd. Edinosti

Hermangild Trocca

TRST, ulica Barriera vecchia 9

Ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

Venci iz porcelane in biservov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakov in napis. Silke na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

Iščejo se zanesljive

raznašalke za list.

Zglasti se je pri upravi našega lista.

Od danes naprej v

Hôtelu Balkan

velika izbira

usakovrsnega vina.

Prodajalna mrtvaških predmetov

Marije Emer de Capellan

Opčine št. 200 (zraven openske cerkve) hiša Jakoba Hrovatin

Ima veliko izbero čeških vel'kih in malih mrtvaških krst.

Umetni zobje

z in brez čeljusti, zlate krone in obročki

VILJEM TUSCHER

konces. zobotehnik

Trst, ul. narvojl. Frana Josipa 13, II.

Ordinira od 9 pred. do 6 zvečer.

KUPUJEM

po najvišjih cenah. BUCHER, Trst, Lesni trg (Piazza delle legna) 12, I. n.

ZLATO

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

dovoljuje članom posojila proti poročstvu, zastavi življenjskih police, posestev, vrednostnih papirjev ali proti zagnanbi na službene prejemke.

Vratajo se posojila v 7½, 15 ali 22½ letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih. Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg štav. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4½%.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.349.40 K. — Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki predstavljajo jamstvene glavnice za 6.059.850 K

Ročni mlini
za koruzo, pšenico, rž itd.
kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobivajo samo edino češko tvrdo
Jiri Finke
Praga II—1957.
— Impozant veliki popust.

GAMBRINUS
vsaki večer
ob 9½
velika varietetna predstava.
Vatoplna K 1.—

Mesina zastavljalnica. V ponedeljek, 8. t. m., dopoldne in popoldne, se bodo prodajali na javni dražbi nedragoceni predmeti, popoldne perilo in obleka, zastavljeni na zastavne listke serije 142.

Književnost in umetnost.

Kr. hrv. zagrebško deželno gledališče. — Sročna uprizaritev Bizetove »Carmene«, katero je občinstvo že prav željno pričakovalo, ni stala na višini predstav, kakor smo se jih navadili tekom gostovanja zagrebške opere, vendar pa jo moremo še vedno imenovati dobro, v nekaterih delih celo prav dobro. V prvem dejanju se je pač precej čutila neka raztresenost na odru, ni bilo prave usabne skupnosti, vse je ležalo nekako narazen; v naslednjih dejanjih pa se je stvar popolnoma popravila, na čemer gre pač predvsem zaslugi dirigentu g. Baranoviću. Ga. Vika Engel je kot Carmen pokazala svoje izredne glasovne vrline in je tudi v ostalem vidljiva svoji ulogi oni demonski značaj, ki ubija s svojo ljubeznijo. Najboljše druga je imela v g. Kubli, ki je v petju in igri ustvaril najboljše Josefa. Za svojo veliko arijo v drugem dejanju je žel živahno odobravalje ob odprtem odru. Priljubljen torej je drugače prav lepo delo v vsakem pogledu, le tresljanje ga dela precej nerazumljivega. Nastop arilo, peto italijansko, je vsled obilnega odobravanja ponovil. Izborna Milka je bila ga. Polakova, in odobravanje v samospetu v tretjem dejanju je bilo zaslužno v polni meri. Ostale manjše vloge, kakor Frasquita (gđ. Zličarjeva), Mercedes (g. Ježičeva), Zuniga — Pisarevič, Moralia — Jurašič, Dancairo — Binički in Remendado — Cvijanović so se izvajale hvalevredno. Zbor, ki je v prvem dejanju kolikor koli plesal, je bil po zvezi popolnoma na svojem mestu. Plesi so se izvajali izborni in naj omenimo posebej solistke gđ. Elsnerejevo, Špoljarjevo in Jakiščevo. Vnauja opremo je bila najprimernejša. Režiji g. Biničkoga pa tudi vsa čast.

Večeras u 7½ sati, radi duljine predstave, po drugi put »Carmene«. Naslovnu ulogu plevati će Marta Pospisil-Ivanova. Don Josefa Kuba. Ostale glavne vloge gđe. Polak, Zličar, Ježić, te g. Priljubljeni, Pisarevič, Binički i Cvijanović. Dirigira Kresimir Baranović.

Sutra, u ponedjeljak, u 8 sati simfonijski koncert. Rasporod (po tiskanem sporedu): Prvi dio: I. Wagner — Meistersinger — Predigra. II. Smareglia — Pizzetti Flaminghi — Auktorova prerada za koncerte. a) Predigra I. činu. b) Predigra III. činu. III. Tschalkowsky — Capriccio italiano. Dirigent Kresimir Baranović. — Drugi dio: IV. Stancić — Scherzo. V. Zucchi — Jesen (simfonijska pjesan). VI. Dvorak — V. Simfonijska e-mol (iz novoga svijeta). Dirigent Milan Sachs.

U utorak posljednja predstava »Prodane neveste« (Polak, Rijevec, Križal).

Žalostne slike iz šentvidskega okraja.

(Po opravilih. — Kindrgorta. — Mati Nemeš. — Na pogrebu. — Pri bolnici. — Otroške igre. — Ali bo kdaj bolje?)

Ne prosti čas, ki ga vsled vojnih razmer sploh nimam, marveč poklicna opravila mi nudijo priliko, da od časa do časa prehodim šentvidski okraj, in doslej sem se vselej doživel kaj takega, kar je vredno zabeležbe, kar kaže v vsej nagoti našo slovensko miselnost; to se pravi: občutek krivice, ki je vzrok in izvor vsega potuževanja med nami, ki pa nas obenem uči, kje in kako imamo začeti delati, da pridemo do boljših razmer.

Po ulici Massimiliana sem šel. Dohitim železničarski zakonski par; menita se slovenski, o otrocih. Priljubljeni se jima, pozdravim pa vprašam: koliko otrok imate? Tri, starši hodi v Kindrgort. Kam? V Kindrgort. To je otroški vrt, kaj ne? Pa vendar hodi v slovenski oddelke? Ne, v nemški smo ga vpisali. Kako to, zakaj pa ne v slovenskega? Ja, koč člo, drug' so otroke v kindrgort poslali, in tuk se tud jest stori. — Taki smot! Oče Ljubljancin, mati je še pred desetimi leti na Kranjskem krave pasla, otrok pa hodi v Kindrgort. To treba korenito odpraviti; pripravljajna dela uspejajo kar najbolje. Letos smo proglasili načelo: sleherni slovenski otrok v slovenski otroški vrt; drugo leto bo to načelo že v polni veljavi; treba le smotrivo in vztrajnega dela.

Na griču sem srečal malega dečka; le nemški zna. Je tudi en alžuponer. Vprašam ga nemški: kako govoriš doma? Tajč. Ali znaš italijanski? A pisl. Ali znaš slovenski? Ah! niks! Ščavo kon i net; tos klet mir net. Odkod pa je oče? Aus Salcburg. In mama? Aus Senoseč. (Senoseč). Bog te živi vrl dečko in tvojo mater; v Senoseču je pač vse tajč!

Pred kratkim sem imel pogreb iz železničarske hiše. Pred hišo žalosti je čakala truma otrok. Deča me je že od daleč spoznala in ko sem bil že pred njo me je pozdravljala: gutn tok, her katehet. Kriskit Kind! In kakšni so ti otroci? Večja polovica otrok je slovenska, večina takih, ki obiskujejo po dvakrat na teden punk slovenskega jezika. Stopnja izhaja. Na stanovanjskih vratih obešena posvetnica izhaja slovensko družino. Opravi pred miriško krsto molitev »iz globočine«, in takoj potem začnem okrog sebe šepetanje: vse svede samo nemško. Murr, vo isti Milka? Bohin host'n hut gebn? Bos? Hosti šliši mit knomn? Also gema. — Spodaj so razporejali sprede: uslužbenec pogrebne podjetja in par dobril železničarskih mamic. Po govoru se je kol spoznavalo, da njih matere niso bile Nemke. Dolga vrsta otrok; pa še ni urejeno. Tu kom her! Qes mit? Na, plajp c' aus. Ana, vo-isti Zorka? Is obn. Zora! Zora! kom ausi, kom kšvint.

Tako se pogovarjajo. Pa ne Nemci z Nemci, niti Slovenci z Nemci, marveč Slovenci otroci s slovenskimi otroci!

Poklicali so me k bolniku: via S. Vito. V pritični hišni veži me čaka družinska gospodinja. Strideseltna. Pozdravil sem: dober dan, gospod! Zadel sem. Slovenci je odgovorila. Prihiti je otroče šestih let in mamica mu je dejala: sikst, Grett, tos is hohvrdin, is cu ti nona komn. — Odpre mi 16-do 17-letno dekle in lepo ter ponižno pozdravi: »Gloht sei Jesus Christus«. In Ewigkeit, tako ji odgovorim. Nadaljeujem nemški: kje je bolnica? Tam v sobi. Stara? bolezen? Nad 70 let, slabost. Odkod? Iz Koroskega. Častiti, veste, mi doma govorimo le nemški, toda stara mati ne zna skoro nič, ali bi jo lahko slovenski spoveda-

li? — Pristopil sem k stari, ki je lepo pobožno molila grejvengo, nakar sem ji podelil poslednje tolažilo. Starka ni mogla dovolj zahvaliti Boga, ki ji je poslal gospoda, ki zna »kranjski«. Jokala je od veselja. Vrnil sem se v kuhinjo ter vprašal dekle po nemško: gospodična, ali govorite tudi slovenski? — Ne, pač pa razumem. Mamica in stara mati se pogovarjata vselej slovenski in jaz ju dobro razumem; pa tudi oče zna slovenski. — Značilno! Stara mati: Slovenka. Mati: nemška. Otroci: Nemci.

»Kako rod za rodom gine, to povest je domovine.«

Krasno, vroče popoldne. Pozvali so me na skrajno stran svetovidskega griča. Spotoma pridem do travnika. Otroci se igrajo po posameznih goricah. Le čuj jih, kako so veseli, ti nedolžni otroci! Vas verma špnl? »Ti tiroler san lustik! Na, na, tuma liber »templ — hupin! Stana, kom her, vilst, tuma špnl »Marilien sas auf alnem stajn? Na, i tu net špnl, i mus na — aus — Komt her, Grett, Nada, Pepi, Ladi, komt her, tuma »himl — hele« špnl.

Prijatelj, vstanj hitro, kaj sedi tu na kamnu kakor zamaknjen in zreš v otroke? Kaj misliš, da si na sred celovskega občinskega vrta? Ali ne veš, da si v Trstu, na svetovidskem griču, kjer sta avtohtona samo Italijan in Slovenec? Le brž po opravilo kamor so te poklicali....

Hudo, hudo, prav jesensko hladno mi je bilo pri srcu ob tem prizoru. A toplo solnce me je sekalo in pogledal sem v solnce in videl sem, da je svitlo in čisto. In mislil sem: ali ni Bog ustvaril solnca za to, da bi se ob njem gret vsi narodi? Tudi mi Slovenci pridemo na vrsto! Treba le, da delamo, delamo in delamo!

Rojaki, ki vam je usoda pripravila bogato obloženo mizo, dajte drobtine ubogemu narod! Tri nemške in štiri italijanske šole nam pripravljajo smrt v šentvidskem okraju. Pomagajte, da si postavimo lastno šolsko poslopje!

Gospodarstvo.

ZASEGA SENA IN SLAME.

Z ukazom od 3. junija 1918. l. drž. zak. 192 je urad za ljudsko prehranjevanje zasegel v korist države ves letošnji pridelek na senu in slami, izvzemši tiste zaloge, ki se nahajajo v posesti vojaške uprave, ali državnih kobilaren. Od te zasege so izvzete le tiste množice slame, ki so potrebne gospodarju za ležišča; in na korist posestnikov domačih živali tiste množice sene in slame, ki so potrebne za krmo in stelo, oziroma za vezanje žita, sene in slame, za pokrivanje poslopj in za privezavanje trt in sadnih dreves. Tudi smejo kmetovalci od svojega pridelane sene in slame prodati vsak dan 5 M q drugim kmetovalcem tiste občine, v kateri se je roba pridelala in to z dovoljenjem občinskega predstojnika in največ 20 M q konsumantom v političnem okraju, v katerem se je roba pridelala, ako to dovoli podružnica poslovalnice za krmila. Sicer pa je za vsako drugačo porabo sene in slame potrebno dovoljenje urada za ljudsko prehranjevanje.

Isti urad razdeli na posamezne kronovine množico sene in slame, ki se imajo oddati. Deželne oblasti razdelijo te kontingente na politične okraje, politične okrajne oblasti na občine a te na posamezne kmetije. Razdelitev mora biti izvršena od političnih deželnih oblasti do 20. julija, od političnih okrajnih oblasti do 5. julija in od občine do 15. julija.

Vsak gospodar zaseženega pridelka je obvezan predpisane množice prodati dotični poslovalnici za določeno prevzemno ceno. Sele, kar potem preostaja, se sme svobodno prodati.

Tudi lansko leto je bila odrejena taka zasega; vendar ste bili Primorska in Kranjska z ozirom na posebne razmere, provzročene po vojnih operacijah, izvzeti iz zasege. Letos ni te izjeme. Kakor je lahko razumljivo, so naši kmetovalci vsled tega ukaza zelo vznemirjeni. Posledice vojnih operacij na Primorskem se vidijo še povsod in so naravnost grozne. Kaj pomagata vsa obnovitvena akcija, če se Primorcem onemogoči držanje živine? Na kraških tleh — kraška so skoro vsa primorska tla — tudi v normalnih časih ni zadostovala doma pridelana krma. Primorci so vedno morali krmo in slamo zunaj dežele kupovati. Kako naj ohranijo svojo živino sedaj, ko so skoraj vsi travniki in pašniki opustošeni?

Okoliški posestniki so se radi tega že obrnili na poslana drja. Rybářa, ki je obljubil posredovanje na Dunaju. Obrabamo se pa tudi na g. namestnika, naj v interesu našega kmetijstva, zlasti živinoreje, katere pogin bi ogrožal tudi prehranjevanje mestnega prebivalstva, takoj opozori centralno vladno na grozne posledice, ki bi jih imela izvršitev zaukazane zasege sene in slame!

DAROV.

— V proslavo Ciril-Metodevoga praznika so nabrale za ubogo jugoslovansko dečko gospiče Jožica Saksidova in Stefanija Vatovčeva kron 1659.— Vsem cenjenim darovalcem najsrčneja hvala. Imena darovalcev se objavijo pozneje.

— S. M. podarja K 40.— za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda.

— Na občnem zboru Kons. društva pri Sv. Jakobu nabrali K 22.— za šentvidsko šolo.

— V počaščenje spomina pok. Dušana Cotiča daruje rodbina Anton Sancier-Drežarjeva iz Škedenja K 10.— za šentvidsko šolo.

— G. S. S. iz Škedenja daruje K 5.— za šentvidsko šolo, K 5.— za šolo v Mariboru, K 5.— za Krekov sklad »Dijaški dom« in K 5.— za zgradbo jugoslovanskega gledališča v Trstu, K 2.— za siromašne otročice. Skupno torej K 22.—

— »Dijaškemu podpornemu društvu« daruje Hinko Medič, c. kr. učitelj K 2.—

PRIPOROČLJIVE TVRDE

Rokavice in modne potrebščine.

IT. VENIER & Comp. Corso 14. Modne potrebščine in izdelovanje rokavic. Čiščenje in popraviljanje rokavic. Cene zmerne. 1810

Trgovina jestvin

IVAN BIDOVEČ, Trst, ul. Campanile 13 (vrg Ponterosse). Ima v zalogi: čaj, paradajzno kumario, mnoge vrste kock za juho, žemlji in tudi blago aprovizacijske komisije. Pristol Jamaika rum, kognjak Marty, vermouth, malinovec, slivovec ter več vrst mineralnih vod. Vse po zmeranih cenah. 414

Mehanična delavnica.

ODLIKOVANA LITARNICA OSVALDELLA. Via Media 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni. 991

Knjigovoznica

PIETRO PIPPA, Trst, ul. Valdiero 19. Artistična vezava. Zepni kolektori lastnega izdelka. — Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki

M. ZEPFAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovalca in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

Hotel Continental

Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Cora). Prenosišče za vojake. Dvigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. 180

Papir.

VELIKA ZALOGA PAPIRA za ovitke, papirnatih vročih lastne tovarne. — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. — Gastone Dollinar, Trst, Via dei Gelsi 16. 256

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne oblike po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 387

„Inkarnat“ ali rdeče detelje

In vsa druga semena za jesen
priporoča tvrdka Sever & Comp. — Ljubljana.

Fotografski atelje DAGUERRE

Trst - Corso štev. 39 - Trst
Razglednice v platini. Specijaliteta: slike v barvah, fotoschizzi. Cabinet, visit, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava. —

Obrtno-gospodarsko društvo v Nabrežini

v. z. z. o. p.

redni občni zbor

ki se bo vršil
v nedeljo, dne 14. julija 1918 ob 3. uri
pop. v Nabrežini h. št. 175 (zraven pošte).

DNEVNI RED:

1. Polaganje letnega računa za leto 1915 in 1916.
2. Poročilo kontrolnega odseka.
3. Odobrenje računa in razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev 5 udov v kontrolni odsek za leto 1918.
6. Raznoterosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

NAČELSTVO.

NB. Letni račun dobi vsak član na občnem zboru.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

reg. zadr. z neom. jamstvom

ul. S. Frančiška Asiškega št. 20 II. nad.

sprejema hranilne vloge

od 1 K dalje ter jih obrestuje po

4%

Trgovcem otvarja tekoče č.

kovne račune. — Posoja hra-

nilne pušice na dom. — Rentni

davek plačuje iz svojega.

Daje posojila po najugodnej-

ših pogojih na vknjižbe, na

osebno poroštvo, na zastave

vrednostnih listin.

Uradne ure vsaki dan izvzemši nedelj

in praznikov od 8 do 1.

PODPISUJTE OSMO AVSTRIJSKO VOJNO POSOJILO

ki sestoji iz

a) 5%, državnega posojila amortiziranega v 40 letih, davka prosto po K 92.—%, s odbikom obresti enega meseca, t. j. K —46, tedaj

netto po K 91.54%.

Podpisuje se lahko nominalnih od K 50.— naprej.

Rendibiliteta, najvišja: 7.36%.

najmanjša: 6.06%.

b) 5%, državnih zakladnic davka prostih odpovedljivih po nominalnih vrednostih od 1. septembra 1924 s prednaznanilom od 6 mesecev.

Netto po K 95.50%. — Rendibiliteta: 6.43%.

Podpisovalcem državnega posojila in državnih zakladnic se ponuja več dobiček s tem, da odrezki ki zapadejo dne 1. septembra 1918 (s izvanrednim uživanjem obresti za 3 mesece) se takoj izplačajo, tako da bodo posojila iz zakladnice imele odrezke od 1. marca 1919.

Sledeče banke sprejemajo podpisovanja in nudijo z ozirom na posebni patriotični namen tega posojila vse možne olajšave se dajejo vsa potrebna pojasnila:

Jadranska banka, Trst in Dunaj, 1. Tegethofstrasse 7. Podružnica Anglo-Avstrijske banke, Trst in Dunaj, 1. Wallnerstrasse 2. Centralna banka nemških posojilnic. Banca Commerciale Triestina, Trst in Dunaj, 1. Schotterring 2. Tržiška podružnica Ljubljanske kreditne banke Banca di credito popolare. Banca Generale di depositi podružnica v Trstu, Via S. Nicolò 8. Podružnica c. kr. priv. avstr. Kreditnega zavoda za trgovino in obrt, Trst in Dunaj VII, Zoller gasse 2. Banka Union podružnica Trst in Dunaj I. Wächtergasse 1. Podružnica Zivnostenske banke, Trst in Praga Panska ulica 7.

Vsaka ženska naj čita veleznalstvo navodilo
moderna gojitev prs
izkušen nasvet pri oslabelosti in pomanjkanju krepkosti.
Pišite z polnim zaupanjem na
IDO KRAUSE, Pressburg (Ogrsko) Schanzstrasse 2. Abt. 19
Ne stane nič! Ne stane nič!

ZLATO

srebro in drugulje
kupi po najvišjih
cenah dobroznana
urarna in zlatarna
ALOJZIJ POVIH v Trstu
Piazza Barriera v. 2

Josip Struckel

Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina

Novi dohodi volnenega blaga
za moške in ženske. Velika
izbera kožuhovine, nogavic,
volnenih srajc (maje) bar-
hanta, svilenega in volne-
nega blaga za bluze, čipko-
vih ovratnikov in okraskov.

Pri Kmetijski zadrugi v Račjem na Štajerskem

se dobi po najnižjih cenah razne ple-
tenine (jerbasti), rižve metle, železni
mlini za zrnje, razni drugi stroji, žica,
bočca žica, olje za stroje, maža za vo-
zove, cikorkija, umetna gnojila in druge
kmetijske potrebščine.

Umetno-fotografski atelje

Trst, ulica del Rivo št. 42 (prihiti) Trst

Izvršuje vsako fotografsko delo
kakor tudi razgleda, posnetke,
notranjost lokalov, porcelanske
ploče za vsakovrst spomnike.
POSEBNOSTI: POVEČANJE
in VSKE FOTOGRAFIE
Radi udobnosti gosp. naročnik-
ov sprejema naročbe in jih izvr-
šuje na domu, or. tudi zunaj
mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo štev. 42

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu

Ulica Caserma štev. 11. Uradne ure od 9-1.

Kupi in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje
zlate in papirnat novce in devize.

Daje predjume na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse
v bančno stroko spadajoče tranzakcije.

Vloge na knjižice obrestuje 4% netto

Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.

Obavljata nakazila vojnimi ujetnikom.

Poslovalnica c. kr. razredne loterije.

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, belih in pisanih srajc, platna

žepnih robcev, moških nogavic itd. itd.

K. Cvenkel Trst Corso 28

Cene zmerne. — Postrežba točna.

Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrst-

nih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd.

brezplačno. Stavbni krediti, rembourso-krediti. Krediti proti

dokumentom ukrcanja. — Borzna naročila. — Inkaso.

Telefon: 1463, 1793 in 2678.

URADNE URE: od 9-1 pop.

ESKOMT MENIC

JADRANSKA BANKA

Kapital in rezerva K 23,500.000.—

FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

KUPIJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obli-

gacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke itd.

VALUTE IN DEVIZE. PREDJUMI na vrednostne papirje

in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE — DEPOSITS

PROMESE. Brzojavi: JADRANSKA

MENJALNICA

VLOGE NA KNJIŽICE

3 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje
banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-
računu po dogovoru. — Akreditivi, čeki in nakaznice
na vsa tu- in inozemska tržišča.